

PANEVĖŽIO MIESTO
SAVIVALDYBĖS
TERITORIJOS
BENDROJO PLANO
KEITIMO
MONITORINGO
(SPRENDINIŲ
ĮGYVENDINIMO
STEBĖSENOS) UŽ 2017-
2019 M. PROGRAMA

Aiškinamasis raštas

TURINYS

ĮVADAS

1. BENDROJO PLANO SPRENDINIŲ ĮGYVENDINIMO STEBĖSENOS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI
2. BENDROJO PLANO SPRENDINIŲ ĮGYVENDINIMO PROGRAMOS PRIEMONIŲ PLANO 2017 - 2019 M. LAIKOTARPIU VYKDYMAS
3. BENDROJO PLANO SPRENDINIŲ ATITIKIMAS PANEVĖŽIO MIESTO PLĖTROS 2014-2020 METŲ STRATEGINIAM PLANUI
4. TERITORIJŲ PLANAVIMO DOKUMENTAI
5. PANEVĖŽIO MIESTO TERITORIJOS BENDROJO PLANO SPRENDINIŲ ĮGYVENDINIMO STEBĖSENOS 2017-2019 M. TPSIS RODIKLIAI
6. APIBENDRINTAS PANEVĖŽIO MIESTO TERITORIJOS VYSTYMASIS
  - 6.1. Demografinė situacija
  - 6.2. Miesto struktūra ir architektūrinės erdvės kompozicija
  - 6.3. Socialinė infrastruktūra
  - 6.4. Gamtinis karkasas ir želdynų bei rekreacijos teritorijų plėtra
  - 6.5. Nekilnojamojo kultūros paveldo sauga
  - 6.6. Susisiekimo sistema
  - 6.7. Inžinerinės infrastruktūros plėtra
  - 6.8. Prekybos centrų išdėstymas
  - 6.9. Žemės naudojimas ir teritorijos balansas
7. VISUOMENĖS IR INSTITUCIJŲ PATEIKTI PASIŪLYMAI
8. PAGRINDINĖS IŠVADOS
  - 8.1. Išvados atskiroms bendrojo plano dalims
9. PANEVĖŽIO MIESTO KOMPLEKSINIO TERITORIJŲ PLANAVIMO DOKUMENTŲ SPRENDINIŲ ĮGYVENDINIMO STEBĖSENOS PROGNOZĖS
10. SIŪLYMAI
  - 10.1. Dėl priemonių plano įgyvendinimo gerinimo
  - 10.2. Dėl priemonių įgyvendinimo plano keitimo ar koregavimo
  - 10.3. Dėl Panevėžio miesto savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo ar koregavimo
  - 10.4. Kiti siūlymai, siekiant panevėžio miesto savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo stebėsenos tikslų 2020–2021 metais

PRIEDAI

ĮVADAS

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymu (toliau – TPI) 29 straipsniu, Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų sprendinių įgyvendinimo stebėsenos turinio ir stebėsenos atlikimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014-01-07 įsakymu Nr. D1-21, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo stebėsenos informacinės sistemos nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011-12-29 įsakymu Nr. D1-1056 (2014-12-02 įsakymo Nr. D1-970 redakcija), ir Savivaldybės administracijos direktoriaus 2017-09-13 įsakymu Nr. A-829 patvirtinta Panevėžio miesto savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo programa (toliau – BP programa), parengta Panevėžio miesto savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo (toliau –BP), sprendinių įgyvendinimo stebėseną už 2017 - 2019 metus.

Panevėžio miesto teritorijos bendrojo plano keitimo sprendinių įgyvendinimo stebėsenos ataskaita parengta įvertinant galiojančio Panevėžio miesto savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinius. Stebėsenai atlikti panaudota Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo stebėsenos informacinė sistema (toliau – TPSIS), apimanti valstybės ir savivaldybių teritorijų planavimo lygmenis.

Bendrojo plano keitimo sprendinių stebėsenos ataskaitoje (toliau – BP ataskaita) apima laikotarpį nuo 2017-01-01 iki 2019-12-31 įvertinus įgyvendintus žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus, statybos projektus ir jų realizaciją. Teritoriniu požiūriu strateginiai BP sprendiniai vertinti pagal tai, kaip pasiteisino siekiant miesto plėtros tikslų.

BENDROJO PLANO SPRENDINIŲ ĮGYVENDINIMO STEBĖSENOS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

BP sprendinių įgyvendinimo stebėsenos tikslas – stebėti ir analizuoti teritorijos raidos tendencijas, jų įtaką bendrojo plano sprendinių įgyvendinimui siekiant teritorijos raidos tikslų, nustatyti poreikį tobulinti bendrojo plano sprendinius, rinkti išsamią informaciją apie BP sprendinių įgyvendinimą ir esamos būklės kitimo tendencijas, teikti pasiūlymus dėl BP sprendinių keitimo ar koregavimo, rengti BP sprendinių keitimo ar koregavimo darbų programas, atlikti BP sprendinių įgyvendinimo stebėsenos laikotarpiu surinktų duomenų ekspertinį įvertinimą ir parengti BP sprendinių įgyvendinimo stebėsenos ataskaitą, atlikti jos viešinimo procedūras.

BP sprendinių įgyvendinimo stebėsenos uždaviniai:

- Nuolat kaupti ir analizuoti informaciją apie Panevėžio miesto teritorijos bendrojo plano sprendinių įgyvendinimą;
- Periodiškai rengti BP sprendinių įgyvendinimo ataskaitas (toliau tekste BP ataskaita);
- Analizuoti gyventojų ir ūkio subjektų prašymus, laiku pastebėti tendencijas ir priimti sprendimus dėl BP sprendinių koregavimo ir keitimo;
- Pateikti siūlymus dėl kompleksinių teritorijų planavimo dokumentų panaikinimo;
- Nustatyta forma parengti BP keitimo stebėsenos ataskaitą;
- Įvertinti BP sprendinių įgyvendinimo prioritetus (tarp jų pietinės magistralinės B1 kategorijos gatvės, jungiančios J. Tilvyčio ir Ramygalos gatves, įrengimo poreikį);
- Nustatyta tvarka supažindinti visuomenę su BP stebėsenos rezultatais.

Panevėžio miesto savivaldybės teritorijos BP sprendinių įgyvendinimo programa ir jos priedas - priemonių planas, atitinka 2016 m. BP stebėsenos ataskaitos turinį, taip pat pateikiamas pagal patvirtinto Panevėžio miesto BP tekstinėje dalyje nustatytas temas ir potemes: “Miesto struktūra ir architektūrinės erdvės kompozicija”, “Socialinė aplinka”, “Gamtinis karkasas ir želdynų bei rekreacijos teritorijų plėtra”, “Nekilnojamojo kultūros paveldo sauga”, “Susisiekimo sistema”, “Inžinerinės infrastruktūros plėtra”, “Prekybos centrų išdėstymas”, “Žemės naudojimas ir teritorijos balansas”.

Panevėžio miesto savivaldybės teritorijos BP sprendinių įgyvendinimo priemonių plano vykdymo lentelė ir Panevėžio miesto savivaldybės teritorijos BP sprendinių įgyvendinimo programos rodiklių lentelė užpildytos ir nustatyta tvarka pateiktos TPSIS. TPSIS stebėsenos rodiklių ir stebėsenos ataskaitoms formuoti naudojamus duomenis teikė Aplinkos apsaugos agentūra, Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos, Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos, Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos, Lietuvos statistikos departamentas, VĮ Registrų centras ir kitos įmonės, nurodytos TPSIS nuostatų 11 punkte. BP sprendinių įgyvendinimo stebėsenos ataskaita tvirtinama Panevėžio miesto savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu bei aprobuojama Panevėžio miesto savivaldybės taryboje. Patvirtinta ataskaita skelbiama Panevėžio miesto savivaldybės interneto tinklalapyje, taip pat teikiama Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai.

1 lentelė. Teritorijų planavimo dokumentai 2017 – 2019 m.

	Registro tvarkymo įstaiga	Įregistruota Dokumentų	Išregistruota Dokumentų
2017 m.	Panevėžio miesto savivaldybės administracija	15	0
2018 m.		28	8
2019 m.		22	1
2020 m.		Nėra duomenų	Nėra duomenų

Šaltinis: TPDR ataskaitos.

Infostatyba duomenimis per 2017 – 2019m. laikotarpį išduota 670 dokumentų, leidžiančių naują statybą.

1. BENDROJO PLANO KEITIMO SPRENDINIŲ ĮGYVENDINIMO PROGRAMOS PRIEMONIŲ PLANO VYKDYMAS 2017 - 2019 M. LAIKOTARPIU

BP keitimo sprendinių stebėsenos ataskaita parengta vadovaujantis teritorijų planavimą, statinių projektavimą, teritorijų planavimo dokumentų sprendinių įgyvendinimo stebėseną reglamentuojančiais teisės aktais, Panevėžio miesto savivaldybės strateginiu plėtros planu 2014-2020 m., strateginiais veiklos planais ir su jais susijusiais Savivaldybės tarybos sprendimais. Priemonių, numatytų Panevėžio miesto teritorijos BP keitimo sprendinių įgyvendinimo programoje, vykdymas per 2017 - 2019 m. aptartas 1 priede (Sprendinių įgyvendinimo programos 1 priede).

Miesto struktūra ir įvaizdis (miestovaizdis)

Panevėžio miesto erdvinė struktūra tobulinama vadovaujantis miesto bendrojo plano sprendiniais, kurie įgyvendinami rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus, koncepcijas, studijas, vykdant strateginio planavimo dokumentuose numatytas priemones. Visa tai sudaro prielaidas tvarkyti miesto erdves, plėsti jų socialinių funkcijų įvairovę, kelti gyvenimo kokybę ir didinti miesto investicinį potencialą. Bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo programoje numatytos priemonės integruotos strateginio planavimo dokumentuose vykdant savivaldybės teritorijos naudojimo ilgalaikę strategiją. 2016 m. vasario 19 d. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro įsakymu buvo patvirtinta ir 2019 m. lapkričio 12 d. pakeista Panevėžio miesto integruota teritorijų vystymo programa. Priemonės, susietos su strateginio planavimo dokumentais, yra sėkmingai vykdomos.

Nagrinėjamu laikotarpiu vyko miesto įvaizdžiui svarbių teritorijų ir objektų architektūriniai konkursai: Senvagės ir Skaistakalnio parkų su prieigomis kompleksinio sutvarkymo, Laisvės aikštės su prieigomis bei autobusų stoties prieigų, Stasio Eidrigevičiaus Menų centro. Laimėjusių projektų pagrindu parengti šių teritorijų projektai, vykdomi statybos ir/ar rekonstrukcijos darbai. Atnaujinamas miesto centro veidas.

Mieste vangiai vykdomas kompleksinis miesto kvartalų tvarkymas, renovacija ar konversija (keičiant teritorijos naudojimo paskirtį). Nagrinėjamu laikotarpiu prioritetas buvo teikiamas statybų plėtrai naujose teritorijose. Bendrojo plano sprendiniais numatyta daug teritorijų naujai plėtrai vystantis miestui kaip metropoliniam centrai. BETA duomenimis¹ 2017 - 2019 m. renovuota 29 daugiabučiai, kai 2016 metais per vienerius metus buvo renovuota 27 daugiabučiai. Renovacijos tempai yra sulėtėję. Kol kas nevykdoma kvartalinė renovacija.

Naujos plėtros teritorijos planuojamos ir užstatomos monofunkciškai (vyrauja viena teritorijos naudojimo paskirtis), nekompaktiškai bei nekompleksiškai, Naujakuriams trūksta viešųjų paslaugų, darbo vietų artimoje aplinkoje, viešųjų erdvių, želdynų. Didėja gyventojų kasdienių kelionių „centras – periferija“ skaičius.

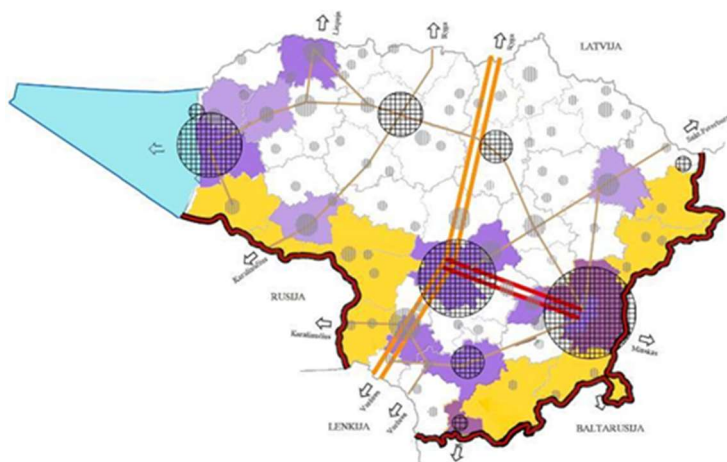
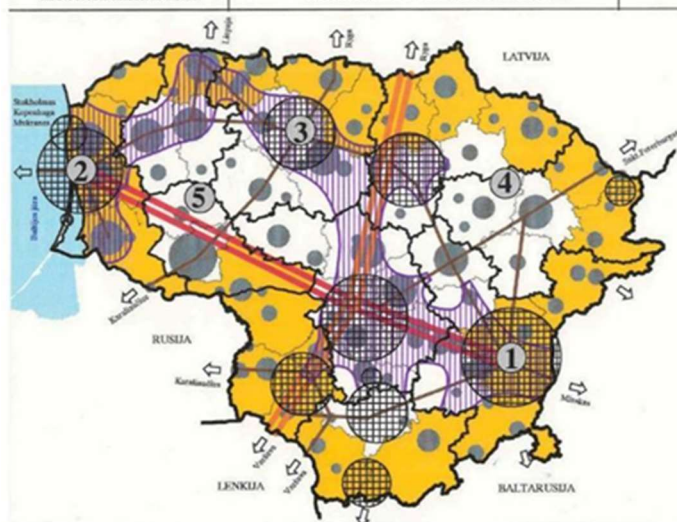
Panevėžio miestas per 16 metų (2002 - 2018 m.) nepasiekė galiojančiame Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane suplanuotų parametų (žr. 1 pav.). Tam buvo daug priežasčių. Svarbiausios iš jų - pasikeitusi geopolitinė situacija, šalies vidinių struktūrų transformacija ir gyventojų emigracija. Urbanistiniai centrai neteko daug žmogiškųjų išteklių, kuriuos ir šiandien menkai papildomi. Panevėžio miesto gyventojų skaičius nesiekia 100 tūkst. gyventojų. Ne ką didesnis ir Šiaulių miestas. Nors abu miestai bendrame šalies urbanistinio karkaso modelyje įvardijami, kaip turintys potencialą augti, tačiau tai tik pasyvios galimybės, kurios iki šiol nėra aktyvuotos. Abu miestai vystosi tokiu pat tempu, kaip ir kiti apskričių centrai. Kaip metropolinis centras ES ar Baltijos jūros regiono kontekste Panevėžio miestas nėra matomas, o Lietuvos urbanistinių centrų struktūroje jis yra tarpinėje būsenoje (žr. 2 pav.) - metropolinio centro lygmens nepasiekė, bet užtelėjo virš regiono centro lygmens. Tikėtina, kad aiškiai apibrėžta miesto raidos funkcinė kryptis aktyvuotų jo vystymosi potencialą.

¹ <https://map.betal.lt/Panevezio-miesto-32>

LIETUVOS RESPUBLIKOS TERITORIJOS BENDRASIS PLANAS TIKROSIOS BŪKLĖS ANALIZĖ

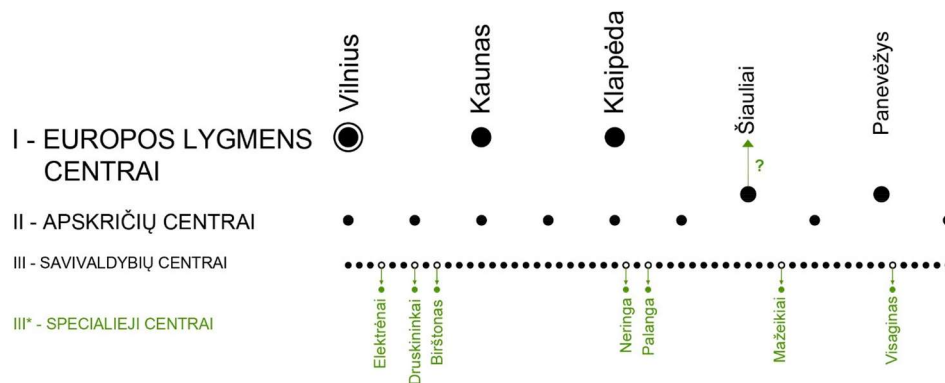
GYVENAMŲJŲ VIETŲVIŲ SISTEMA 5.14

TRAUKOS POLIAI IR BESIFORMUOJANČIOS AŠYS

Šaltiniai – Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas. Esamos būklės analizė. Rengėjas: UAB Atkulos konsultacijos

1 pav. Panevėžio miesto kaip urbanistinio centro vieta gyvenamųjų vietovių sistemoje 1996 m. ir 2018 m.. Palyginamosios schemas.

2 pav. Panevėžio miesto, kaip urbanistinio centro vieta šalies urbanistinių centrų hierarchinėje struktūroje. (Šaltinis: LR BP Esamos būklės analizė. Rengėjas: Atkulos konsultacijos)

Įgyvendinant BP sprendinius teigiamos tendencijos pastebimos miesto centre, tačiau siekiant metropolinio centro įvaizdžio ir struktūros rezultatų dar nesimato.

3. BENDROJO PLANO KEITIMO SPRENDINIŲ ATITIKIMAS PANEVĖŽIO MIESTO PLĖTROS 2014-2020 METŲ STRATEGINIAM PLANUI

Panevėžio miesto BP ir jo keitimo sprendiniai neprieštaruoja Panevėžio miesto plėtros 2014-2020 metų strateginio plano, patvirtinto 2013-10-10 Panevėžio miesto savivaldybės tarybos sprendimu Nr. 1-280 (2016 m. vasario 22 d. sprendimo Nr. 1-41 redakcija), nustatytiems prioritetams, Panevėžio miesto integruotai teritorijos vystymo programai patvirtintai Panevėžio miesto savivaldybės tarybos 2015-12-22 sprendimu Nr. 1-350 bei Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2016-02-19 įsakymu Nr. 1V-122.

2014–2020 metų Panevėžio miesto strateginis plėtros planas suformavo miesto viziją iki 2022 metų. Panevėžys siekia būti:

- metropoliniu miestu, integruotu į pasaulio, Europos ir Lietuvos pažangą, turinčiu savitą veidą, atpažįstamu šalyje ir už jos ribų;
- Lietuvos šiaurės rytų vartais, strateginiu logistikos mazgu, šalies pažangiųjų technologijų ir pramonės centru, patraukliu verslui ir investicijoms. Aukštaitijos sostinė;
- miestu, turintis savo charakterį, garsėjančiu kultūros, meno, mokslo, sporto ir sveikos gyvensenos tradicijomis. Miestu, kuriame saugu, patogų gyventi ir dirbti.
- jaunimo galimybių miestu.

2014–2020 metų Panevėžio miesto strateginiame plėtros plane nustatytos 3 plėtros prioritetinės sritys:

- pirmą „Panevėžio konkurencinio (metropolinio) potencialo stiprinimas”,
- antra “Kokybiškų gyvenimo sąlygų ir aukštos socialinės gerovės kūrimas”,
- trečia „Darni miesto teritorijų ir infrastruktūros plėtra“.

Trečioji Strateginio plėtros plano prioritetinė sritis tiesiogiai susijusi su miesto bendrojo plano sprendiniais. Šios dalies tikslai apima inžinerinio aprūpinimo infrastruktūros, susisiekimo infrastruktūros ir darnios teritorijų, ypač gyvenamosios aplinkos plėtros sritis. Kitose prioritetinėse srityse taip pat yra uždavinių ir priemonių, kurios turi erdvinę dimensiją: paslaugų infrastruktūros plėtros ir kultūros paveldo apsaugos ir tvarkybos priemonės, kt.

Panevėžio miesto savivaldybės strateginio planavimo procesas buvo vykdomas vadovaujantis Panevėžio miesto savivaldybės tarybos 2016 m. lapkričio 24 d. sprendimu Nr.1-377 patvirtintu Panevėžio miesto savivaldybės strateginio planavimo organizavimo tvarkos aprašu. Pasikeitus regionų plėtros ir strateginio planavimo teisinio reguliavimo nuostatomis 2020 m. savivaldybės strateginio planavimo dokumentai bus atnaujinti.

Panevėžio miesto strateginis plėtros planas įgyvendinamas ir priemonės tikslinamos kas tris metus rengiant veiklos planus kartu su socialinės ir ekonominės plėtros programomis. Nagrinėjamu laikotarpiu vykdomas Panevėžio miesto savivaldybės 2018–2020 metų veiklos planas su 16 programų. Keletas iš jų tiesiogiai sietinos su Miesto bendrojo plano sprendinių įgyvendinimu: Investicijų projektų programa; Urbanistinės plėtros programa, Miesto infrastruktūros objektų plėtros, modernizavimo ir priežiūros programa; Aplinkos apsaugos rėmimo specialioji programa. Įgyvendinant šias programas pertvarkomos viešosios erdvės miesto centrinėje dalyje ir jo prieigose, skatinamas institucijų, visuomenės ir verslo bendradarbiavimas keičiant miesto aplinką, kuriant viešąsias erdves ir keliant paslaugų kokybę, skatinant gyvenamųjų rajonų kokybinį pertvarkymą. Numatyti projektai reikalauja didelių finansinių ir laiko išteklių. Jeigu nespėjama įgyvendinti per numatytą laikotarpį, jie keliami į kitą. Per tris metus pilnai įgyvendinami tik vos keli projektai. Miesto kokybinė pertvarka vyksta gana lėtai, tos pačios programos ir projektai keliauja iš vieno veiklos planų į kitus. Numatyti stebėsenos rodikliai gerėja. Realus miesto vaizdas keičiasi. Miestas tampa patogesnis, gyventi, mokytis, dirbti, ilsėtis, keliauti, pramogauti.

4. TERITORIJŲ PLANAVIMO DOKUMENTAI

4.1. Nagrinėjamu laikotarpiu registruoti ir patvirtinti detalieji planai. LR teritorijų planavimo dokumentų registre 2017 - 2019 metais įregistruoti 45 detalieji planai ar jiems prilyginti teritorijų planavimo dokumentai, jų pakeitimai bei koregavimai. Iš jų nagrinėjamu laikotarpiu patvirtinti – 65 dokumentai. Duomenys apie nagrinėjamu laikotarpiu registruotus ir patvirtintus detaliuosius planus pateikti pagal Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės sistemos (TPDR) teikiamus duomenis (2 lentelė).

Miesto teritorija suplanuota kompleksiniais teritorijų planavimo dokumentais, parengtais 2005 - 2014 m. laikotarpiu. Dalis patvirtintų projektų neturėjo nustatytų privalomųjų užstatymo parametrų, neatitiko teritorijų planavimo dokumentų rengimo konkrečiu momentu galiojančių teisinio reguliavimo nuostatų arba prasilenkė su sklypo savininko plėtros ketinimais. Dauguma nagrinėjamu laikotarpiu registruotų dokumentų yra seniau parengtų dokumentų keitimai (10 vnt.) arba koregavimai (29 vnt.). Tarp šiuo laikotarpiu patvirtintų detaliųjų planų yra vos keletas projektų, nagrinėjančių kvartalo ar keleto žemės sklypų teritorijos naudojimo uždavinius. Dauguma nagrinėja plėtros galimybes viename žemės sklype. Laisvos valstybinės žemės ir probleminių teritorijų Panevėžio mieste detalusis planas pateikė sprendinius 49 miesto teritorijose, kurių valdytojas yra valstybė (žr. 3 pav.).

3 pav. Laisvos valstybinės žemės ir probleminių teritorijų Panevėžio mieste detalusis plano nagrinėjamu teritorijų schema. (Šaltinis: TPDR)

2 lentelė. 2017 - 2019 metais registruoti teritorijų planavimo dokumentai

TPDR Nr.	Detaliojo plano pavadinimas	Registravimo data	Tvirtinanti institucija	Tvirtinimo data
Detaliųjų planų keitimas				
T00081501	Teritorijos(į pietus nuo Piniavos skg.) detaliojo plano keitimas	2018-02-14	Panevėžio miesto savivaldybės administracijos direktorius	2018-02-05
T00081267	Sklypų (Margirio g. 24, 24A ir J. Tilvyčio g. 67, 69, 71, 73, 75, Panevėžys) detaliojo plano keitimas	2017-12-13		2017-12-12
T00082067	Detaliojo plano „Laisvos valstybinės žemės ir probleminių teritorijų Panevėžio mieste detalusis planas. Teritorija Nr. 4“ keitimas	2018-06-19		2018-06-12
T00081887	TERITORIJOS Į ŠIAURĘ NUO GYVENAMOJO NAMO (DAINAVOS G. 29) DETALIOJO PLANO KEITIMAS	2018-05-09		2018-05-03
T00082525	ŽEMĖS SKLYPO (KADASTRO NR. 2701/0033:26) DETALIOJO PLANO KEITIMAS	2018-10-12		2018-10-11
T00082525	ŽEMĖS SKLYPO (KADASTRO NR. 2701/0033:26) DETALIOJO PLANO KEITIMAS			
T00083492	Detaliųjų planų: „Teritorijos Prekybos g., į pietus nuo mokamos automobilių stovėjimo aikštelės, detaliojo plano keitimas“ ir „Žemės sklypų (S. Kerbedžio g. 12, 12A ir Prekybos g. 6) detalusis planas“ keitimas	2019-06-07		2019-05-30
T00083197	SKLYPO (A. JAKŠTO G. 1) DETALIOJO PLANO KEITIMAS	2019-03-28		2019-03-22
T00082687	SKLYPŲ (A. MACKEVIČIAUS G. 10 IR 12) DETALIOJO PLANO KEITIMAS	2018-11-20		2018-11-15
T00082814	Detaliųjų planų: „Sklypo (Smėlynės g. 112) detalusis planas“ ir „Sklypo (Smėlynės g. 112A) detalusis planas“, keitimas	2018-12-20		2018-12-17
Detaliųjų planų koregavimas				
T00081179	Poilsio parko vakarinės dalies detalaus išplanavimo projekto koregavimas.	2017 11 29	Panevėžio miesto savivaldybės administracijos direktorius	2017 11 22
T00083595	Miesto centrinės dalies, ribojamos A. Smetonos, Vilniaus, J. Basanavičiaus, Elektros, Kranto gatvių ir Topolių alėjos detaliojo plano koregavimas	2019-07-08		2019-06-21
T00082145	DETALIOJO PLANO „PRAMONĖS–TIEKIMO G. SANKRYŽOS PIETVAKARINIO KAMPO DETALIAUS PLANAVIMO PROJEKTO, TERITORIJOS (PRAMONĖS G. 7) DETALIOJO PLANO, SKLYPO (PRAMONĖS G. 7A, 7B, 7C IR 7D) DETALIOJO PLANO KEITIMAS“ KOREGAVIMAS	2018-07-03		2018-06-21
T00080995	Teritorijos (Beržų g.5) detaliojo plano, patvirtinto Panevėžio miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2003 m. kovo 12 d. įsakymu Nr. A-93, koregavimas.	2017 10 26		2017 10 23
T00082977	DETALIOJO PLANO „RAMYGALOS GATVĖS TERITORIJA Į ŠIAURĘ NUO METALINIŲ GARAŽŲ DETALIAUS IŠPLANAVIMO PROJEKTAS“ KOREGAVIMAS	2019-01-31		2019-01-17
T00082446	MOLAINIŲ KVARTALO „ATEITIES“ BANKO INDIVIDUALIŲ NAMŲ GRUPĖS DETALIAUS IŠPLANAVIMO PROJEKTO KOREKTŪROS KOREGAVIMAS	2018-09-27		2018-09-26
T00081356	TERITORIJOS (Į VAKARUS NUO SKLYPO PALANGOS G. 37) DETALIOJO PLANO KOREGAVIMAS	2018-01-09		2017-12-21
T00082445	DETALIOJO PLANO „KATKŲ G. 27 DETALIAUS IŠPLANAVIMO PROJEKTAS“ KOREGAVIMAS	2018-09-27		2018-09-26
T00082783	Žemės sklypo (Elektronikos g. 1) detaliojo plano koregavimas	2018-12-11		2018-12-05
T00080920	Žemės sklypo (Elektronikos g. 1) detaliojo plano koregavimas	2017-10-09		2017-09-21
				2018-06-27

T00082444	DETALIOJO PLANO „SKLYPO (KADASTRO NR. 2701/0037:32) DETALUSIS PLANAS“ KOREGAVIMAS	2018-09-27		2018-09-26
T00082685	SKLYPO (KADASTRO NR. 2701/0040:117) DETALIOJO PLANO KOREGAVIMAS	2018-11-19		2018-11-15
T00080919	Sklypo (Paliūniškio g. 9B) detaliojo plano koregavimas	2017 10 09		2017 09 21
T00083505	DETALIOJO PLANO „SKLYPO (PRAMONĖS G. 3) DETALUSIS PLANAS“ KOREGAVIMAS	2019-06-14		2019-06-13
T00079957	Teritorijos (Pramonės g. 3) detaliojo plano koregavimas	2017 03 22		2017 03 17
T00083658	DETALIOJO PLANO „ŽEMĖS SKLYPO (TINKLŲ G. 9A, PANEVĖŽYS) DETALUSIS PLANAS“ KOREGAVIMAS	2019-07-24		2019-07-23
T00082254	Žemės sklypo (kadastro Nr. 2701/0028:483), Gėlainių g. 51A, Panevėžys, detaliojo plano koregavimas	2018-08-08		2018-08-08
T00081612	Detaliojo plano „Sklypo (k. Nr. 2701/0028:417) Berniūnų g. 7C detalusis planas“, patvirtinto Panevėžio miesto savivaldybės tarybos 2007 m. vasario 15 d. sprendimu Nr. 1-61-10, koregavimas.	2018-03-09		2018-03-06
T00083585	Detaliojo plano „Pramonės ir J. Janonio g. šiaurės rytų kampas detalaus išplanavimo projektas“ koregavimas	2019-07-04		2019-07-04
T00081889	ŽEMĖS SKLYPO J. JANONIO G. 30B, PANEVĖŽIO M. DETALIOJO PLANO KOREGAVIMAS	2018-05-09		2018-05-08
T00081673	DETALIOJO PLANO „ŽEMĖS SKLYPO (KADASTRO NR. 2701/0028:483) GĖLAINIŲ G.51A, PANEVĖŽYS DETALUSIS PLANAS“ KOREGAVIMAS	2018-03-21	Panevėžio miesto savivaldybės administracijos direktorius	2018-03-15
T00081182	Žemės sklypo (Beržų g. 6) detaliojo plano koregavimas	2017 11 30		2017 11 29
T00081340	Žemės sklypo (Beržų g. 6) detaliojo plano koregavimas	2018-01-03		2017-11-29
T00081355	KNIAUDIŠKIŲ III MIKORAJONO DETALIOJO PLANO KOREKTŪROS IR TERITORIJOS (KLAIPĖDOS G. TARP PREKYBOS CENTRO „MAXIMA“ IR DEGALINĖS „LIETUVOS KURAS“) DETALIOJO PLANO KOREGAVIMAS	2018-01-09		2017-12-14
T00081359	EMĖS SKLYPO (ELEKTRONIKOS G. 1) DETALIOJO PLANO KOREGAVIMAS(ADRESU TINKLŲ G. 4B)	2018-01-09		2017-12-21
T00081476	DETALIOJO PLANO „PANEVĖŽIO PRAMONĖS (LOGISTIKOS) CENTRO PAŽALVAIČIUOSE (PRIE J. JANONIO G.) DETALUSIS PLANAS“ KOREGAVIMAS	2018-02-07		2018-02-01
T00083491	ŽEMĖS SKLYPO (KADASTRO NR. 2701/0003:59) PRAMONĖS G., PANEVĖŽYS DETALIOJO PLANO KOREGAVIMAS	2019-06-07		2019-05-30
T00083695	ETALIOJO PLANO „SKLYPO (PALIŪNIŠKIO G. 11A, PANEVĖŽYS) DETALUSIS PLANAS“ KOREGAVIMO	2019-08-05		2019-08-02
T00084063	DETALIOJO PLANO „KNIAUDIŠKIŲ III MIKORAJONO DETALIOJO PLANO KOREKTŪRA“ KOREGAVIMAS	2019-11-20		2019-11-15
Naujai parengti DP				
T00079628	Žemės sklypų (kadastro Nr.2701/0010:0233,2701/0010:0234,2701/0010:0235,2701/0010:0236,2701/0010:0237,2701/0010:0238,2701/0010:0239,2701/0010:0240,2701/0010:0241), esančių Lėkiškio g., Panevėžys, Panevėžio m. sav., Panevėžio apskr., formavimo ir pertvarkymo projektas.	2017-01-02	Panevėžio miesto savivaldybės administracijos direktorius	2016-12-20
T00079816	Laisvos valstybinės žemės ir probleminių teritorijų Panevėžio mieste detalusis planas.	2017 02 14		2016 09 26
T00082920	Žemės sklypo (kadastro Nr.2701/0010:0320), esančio Lėkiškio g., Panevėžys, Panevėžio m. sav., Panevėžio apskr., formavimo ir pertvarkymo projektas	2019-01-17	Panevėžio miesto savivaldybės taryba.	2019-01-14

T00083217	TERITORIJOS, RIBOJAMOS J. BASANAVIČIAUS G., UKMERGĖS G., LAISVĖS A. IR SAVANORIŲ A., DETALUSIS PLANAS	2019-04-03	Panevėžio miesto savivaldybės administracijos direktorius	2019-04-02
T00081845	TERITORIJOS (TINKLŲ G. 35A, 35B, 35R, PANEVĖŽYS) DETALUSIS PLANAS	2018-05-03		2018-04-20
T00083506	DETALIŲJŲ PLANŲ „PANEVĖŽIO PRAMONĖS (LOGISTIKOS) CENTRO PAŽALVAIČIUOSE (PRIE J. JANONIO G.) DETALUSIS PLANAS“ IR „PANEVĖŽIO PRAMONĖS (LOGISTIKOS) CENTRO PAŽALVAIČIUOSE (PRIE J. JANONIO G.) DETALIOJO PLANO KOREGAVIMAS“ KOREGAVIMAS	2019-06-14		2019-06-12
T00083404	TERITORIJOS, RIBOJAMOS STETIŠKIŲ G., JONAŽOLIŲ G., MAIRŪNŲ G. IR REGISTRUOTŲ ŽEMĖS SKLYPŲ, DETALUSIS PLANAS	2019-05-16		2019-05-09

Reikalavimų teritorijų plėtrai aiškumas ir stabilumas skatino materialines investicijas į gyvenamąją statybą, komerciją ir infrastruktūrą. 2017 - 2019 m. išduoti 167 leidimai rekonstruoti pastatus, taip pat 506 statybą leidžiantys dokumentai statyti naują statinį. Iš jų 367 - vieno/dviejų butų gyvenamiesiems namams, 25 prekybos, 10 paslaugų, 10 sandėliavimo, 2 gydymo, 4 gatvės, 116 inžineriniai statiniai, 2 garažai. Naujų statinių pramonės ir gamybos reikmėms nagrinėjamu laikotarpiu nepastatyta, tačiau 9 jų yra rekonstruoti.

Išvada:

- Įgyvendinant Panevėžio miesto bendrojo plano sprendinius nuosekliai keičiami, koreguojami arba rengiami nauji teritorijų planavimo dokumentai, detalizuojantys bendrojo plano sprendinius. Reikalavimų teritorijų plėtrai aiškumas ir stabilumas skatino materialines investicijas į gyvenamąją statybą, komerciją ir infrastruktūrą.

4.2. Detalieji planai arba jiems prilyginti dokumentai, parengti 1993 - 1997 m. laikotarpiu. Peržiūrėtas Panevėžio miesto savivaldybės teritorijų planavimo dokumentų registre registruotų (vadovaujantis Vyriausybės 1996-05-24 nutarimu Nr.617) 1993 - 1997 m. parengtų detaliųjų planų sąrašas, siekiant nustatyti dokumentus, kuriuos tikslinga būtų naikinti (žr. 3 priedas). Siekiant nustatyti teritorijų planavimo dokumentų, patvirtintų 1993 – 1997 m. laikotarpiu, statusą ir galiojimo tvarką nagrinėjame jų patvirtinimo momentu galiojusius teisės aktus. Nuo 1993 m kovo 12 dienos įsigaliojo Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos teritorinio planavimo nuostatų patvirtinimo“ Nr. 161. Vadovaujantis šio nutarimo 5.3.2. punktu ataskaitos 3 priede išvardintus dokumentus, miesto valdybos patvirtintus iki 1996 m. sausio 1 d., galima traktuoti kaip vietinės reikšmės „detalius specialios paskirties teritorijų (agruūkinių vienetų, miškų, vandens telkinių, pramonės, gyvenamųjų, rekreacinių, inžinerinės infrastruktūros ir kitų zonų) bei žemėnaudų tvarkymo planus“. Šių dokumentų galiojimo tvarka Teritorinio planavimo nuostatose nėra aptarta. 8 minėtų nuostatų punkte nustatyta, kad šie dokumentai yra privalomi visoms Lietuvos Respublikos valstybinėms institucijoms ir savivaldybėms, taip pat juridiniams ir fiziniams asmenims. Taip pat nustatyta, kad vietinės reikšmės dokumentus rengia ir tvirtina miestų ir rajonų valdybos (16.4 punktas). Kadangi tai savivaldybės institucijų rengti ir tvirtinti dokumentai, ji gali elgtis su jais kaip tinkama nepažeisdama trečiųjų asmenų teisėtų interesų. Tačiau, su šiais projektais gali būti susiję kitų institucijų sprendimai dėl žemės nuosavybės įteisinimo, statybos leidimo išdavimo ir kt. Tam reikalinga išsamesnė šių dokumentų analizė ir teisinis situacijos vertinimas.

Nuo 1996 m sausio 1 d. įsigaliojo Teritorijų planavimo įstatymas (TPI), kurio 18 str. 2 dalyje nustatyta: „Detalieji planai yra dokumentai, kuriais remiantis nustatomi veiklos skyje apribojimai, statybos ir teritorijos tvarkymo reikalavimai, žemės servitutai, žemės naudojimo tikslinė paskirtis, rengiami žemėtvarkos projektai, taip pat statybos projektai, visuomenės poreikiams paimama žemė ir kitas nekilnojamasis turtas.“; 3 dalyje – „Detalieji planai yra dokumentai, kurie suteikia teises fiziniams ir juridiniams asmenims plėtoti veiklą žemės skyje“. Žemės sklypų ar jų grupių urbanizuotose ir neurbanizuotose teritorijose detalieji planai galioja planuojamos teritorijos plėtos programoje numatytą laikotarpį, taip pat tol, kol nekeičiama programa ar joje numatyta veikla (20 str. 10 dalies 1 punktas). Ši nuostata galiojo iki 2004 05 01, t.y. visiems ataskaitos priede pateiktiems dokumentams, patvirtintiems 1996 – 1997 m. laikotarpiu. Prieš priimant sprendimą naikinti dokumentų galiojimą ar ne, tikslinga peržiūrėti tuo metu patvirtintų dokumentų plėtos programas. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad su šiais projektais gali būti susiję kitų institucijų sprendimai dėl žemės nuosavybės įteisinimo, įrašai Nekilnojamojo turto registre, statybos leidimo išdavimo ir kt. Tam reikalinga išsamesnė šių dokumentų analizė ir teisinis situacijos vertinimas.

Aktualioje Teritorijų planavimo įstatymo redakcijoje (galioja 2021-02-01 - 2021-06-30) 17 str. 2 dalyje nustatyta, kad detalieji planai galioja neterminuotai arba tol, kol parengiami ir patvirtinami juos keičiantys to paties lygmens teritorijų planavimo dokumentai. Jeigu visas 3 priede nurodytais dokumentais suplanuotas teritorijas padengia vėliau parengti ir patvirtinti detalieji planai, galima būtų anksčiau parengtus dokumentus pripažinti negaliojančiais vadovaujantis minėta TPI 17 str. 2 d. nuostata. Tam reikalinga atlikti išsamesnę grafinę suplanuotų teritorijų analizę. Tai galima būtų padaryti visus Savivaldybės teritorijų planavimo dokumentų registre tvarkomus TP dokumentus registruojant TPDR. Šiuo metu TPDR registruotas vienas to laikotarpio dokumentas - Stetiškių gyvenamojo mikrorajono IV-oji namų grupė, Nr. T00048676 (000272000008), galioja nuo 2021-05-1, Patvirtintas Panevėžio miesto savivaldybės tarybos 1994-03-07

Išvada:

- Su TPD, registruotais Savivaldybės teritorijų planavimo dokumentų registre 1993 – 1997 m. laikotarpiu, gali būti susiję kitų institucijų sprendimai dėl žemės nuosavybės įteisinimo, servitutų, statybos leidimo išdavimo ir kt., todėl prieš juos pripažįstant negaliojančiais reikėtų atlikti išsamią analizę ir teisinį situacijos vertinimą;

- Tikslinga perkelti visus Savivaldybės teritorijų planavimo dokumentus, parengtus 1993 – 1997 m. laikotarpiu, į TPDR ir pripažinti negaliojančiais tuos, kurių planuojamas teritorijas padengtos vėliau parengtais ir patvirtintais kompleksinio planavimo dokumentais (detaliaisiais planais) arba specialiojo planavimo dokumentais (specialiaisiais planais);
- Atlikti grafinę miesto teritorijos suplanavimo analizę įvairiais vietovės lygmenimis TPD ir pripažinti negaliojančiais tuos, kurių planuojamas teritorijas padengtos vėliau parengtais ir patvirtintais kompleksinio planavimo dokumentais (detaliaisiais planais) arba specialiojo planavimo dokumentais (specialiaisiais planais) prieš tai atlikus teisinę situacijos vertinimą.

4.3. Specialiojo planavimo dokumentai, patvirtinti 2017 – 2019 m. laikotarpiu. Nagrinėjamu laikotarpiu TPDR duomenimis Panevėžio mieste nebuvo parengta ir patvirtinta naujų, koreguota ar keista galiojančių specialiųjų planų.

5. PANEVĖŽIO MIESTO TERITORIJOS BENDROJO PLANO SPRENDINIŲ ĮGYVENDINIMO STEBĖSENOS 2017-2019 M. TPSIS RODIKLIAI (2 priedas)

6. APIBENDRINTAS PANEVĖŽIO MIESTO TERITORIJOS VYSTYMASIS

6.1. Demografinė situacija

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, Panevėžio miesto gyventojų skaičius nuosekliai mažėja. 2008 m. pradžioje gyveno 106 495 nuolatiniai gyventojai, o 2016 m. – 93598, tai yra net 12,1 % mažiau. Per paskutinius 2008-2016 metus gyventojų skaičius Panevėžio mieste kasmet vidutiniškai mažėjo 1,5 %. Didžiausias (3 %) sumažėjimo mastas buvo užfiksuotas 2011 m. – ekonominės krizės metu. 2018 - 2020 m laikotarpiu gyventojų sumažėjo 3 %. Nagrinėjamu laikotarpiu gyventojų skaičiaus mažėjimo tempai buvo mažesni, o proceso tendencija stabili. Kasmet gyventojų skaičius mažėja po 1%.

2018 m. - 88 020 gyv.

2019 m. - 86 535 gyv.

2020 m. - 85 318 gyv.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas.

4 pav. Gyventojų skaičius Panevėžio mieste liepos 1 d..

2016 m. atliktoje stebėsenos ataskaitoje pažymima, kad svarbiausiu gyventojų skaičiaus mažėjimą Panevėžio mieste lemiančiu veiksniu tapo spartėjanti miesto-priemiesčio migracija – gyventojų išsikėlimas ir urbanistinė plėtra su Panevėžio miestu besiribojančioje Panevėžio rajono savivaldybės dalyje. Atliktos analizės duomenys nagrinėjamu laikotarpiu Panevėžio mieste ir priemiestyje tokių tendencijų nerodo (žr. 3 lentelė). Priemiesčių augimo tendencijos fiksuojamos tose priemiestinėse savivaldybėse, kurių gyventojų skaičius auga, o gretimo miesto - mažėja arba auga. Tiek Panevėžio miesto, tiek rajono savivaldybėse gyventojų skaičius mažėja. Panevėžio priemiesčiuose nėra palanku formuotis urbanistinės driekos ir suburbanizacijos tendencijoms. Visų pirma, kotedžų plėtrai suplanuota daug teritorijų miesto administracinėse ribose. Didelė dalis jų nėra užstatytos pietinėje ar pietvakarinėje miesto dalyje. Dėl vidinės migracijos (statistikos departamento duomenimis) gyventojų skaičius nagrinėjamu laikotarpiu mažėja visoje Panevėžio apskrityje. Taigi, gyventojai, kurie ketina keisti gyvenamą vietą, renkasi kitą regioną.

Panevėžio mieste, kaip ir visoje Lietuvoje, pensinio amžiaus gyventojų skaičius kasmet didėja, miesto gyventojai sensta. 2016 metais išlaikomo amžiaus pagyvenusių žmonių koeficientas lygus 31 – pagyvenusių (65 metų ir vyresnio amžiaus) žmonių skaičius, tenkantis šimtui 15–64 metų amžiaus gyventojų, kai tuo tarpu 2008 metais - 24. Statistikos departamento duomenimis nagrinėjamu laikotarpiu senatvės koeficientas didėjo visoje Panevėžio apskrityje nuo 160 2016 m. iki 169 2019 m.. Gyventojų senėjimo procesas yra neigiamas reiškinys, turintis ryškų socialinį, ekonominį poveikį: didėja sveikatos priežiūros, globos ir rūpybos paslaugų poreikis, o kartu didėja viešojo sektoriaus išlaidos.

3 lentelė. Nuolatinių gyventojų skaičiaus kitimo dinamika 2017 - 2019 m. (asmenys)

	Dinamika	2017 - 2018 m.		2018 - 2019 m.	
		Miestas ir kaimas	Miestas ir kaimas	Miestas ir kaimas	Miestas ir kaimas
Vilniaus m. sav.	auga	3329		6934	
Vilniaus r. sav.	auga	1516		1508	
Kauno m. sav.	mažėja	2715		383	
Kauno r. sav.	auga	2411		2081	
Klaipėdos m. sav.	auga	1757		408	
Klaipėdos r. sav.	auga	2315		1678	
Panevėžio m. sav.	mažėja	1747		1485	
Panevėžio r. sav.	mažėja	487		157	

6.2. Miesto planinė/erdvinė struktūra

Bendra miesto struktūra yra monofunkcinė, suformuota dar sovietmečiu, turint didelius ir koncentruotus išteklius miestų plėtrai. Atkurtos nepriklausomybės laikotarpiu miestokūros ištekliai gerokai sumažėjo ir netgi pasikeitė. Miesto teritorijos bendrojo plano sprendiniai numatė polifunkcinę gyvenamųjų teritorijų plėtrą, tačiau miesto funkcinė struktūra dėl to nesikeičia. Mažėjant gyventojų skaičiui mažėja gyventojų tankumas nuo 1872 gyv./km². 2016 m. iki 1742,78 gyv./km² 2019 m.

Keičiant miesto bendrąjį planą gyventojų ir ūkio subjektų pageidavimu sumažintos daugiaaukštės statybos teritorijų apimtys, sumažintos pramonės ir sandėliavimo teritorijos pietinėje miesto dalyje, numatant jose mišrią teritorijų naudojimo paskirtį (gyvenamąją, komercinę, sandėliavimo, pramoninę, infrastruktūros plėtras). Tai suteikia daugiau galimybių investicijoms. Atitinkamai, miesto bendrajame plane patikslintos svarbių gatvių trasos, inžinerinės infrastruktūros plėtros prioritetai, miesto želdynų plotai ir ribos, atnaujinti didžiųjų prekybos centrų išdėstymo sprendiniai. Suformuotos naujos funkcinės zonos, atsižvelgiant į pasikeitusias aplinkybes ir gyventojų poreikius, tikėtasi taps pagrindu investicijoms ir ekonominei plėtrai. Tiesioginės užsienio investicijos² (TUI) 2019 m pabaigoje Panevėžio apskrityje sudarė 1 881 eur/gyventojui. Didžiausi investuotojai - Danija, Vokietija, Estija. Panevėžio mieste TUI išaugo nuo 2555 eur/gyventojui 2016 m. iki 3380 eur/ gyventojui 2019 metai (šaltinis - Valstybinis statistikos departamentas).

Gyvenamosios statybos teritorijų erdvinė plėtra vykdoma, kaip ir numatyta vakarų-pietvakarių kryptimi. Naujos plėtros teritorijos užstatomos palaipsniui, pavieniais žemės sklypais. Ypač tai pasakytina apie gyvenamųjų teritorijų plėtrą pietvakarinėje miesto dalyje, suplanuotose mažo intensyvumo užstatymo teritorijose. Racionaliai naudojant viešuosius finansinius išteklius viešoji infrastruktūra (tiek inžinerinė, tiek socialinė, tiek žalioji) vystoma tik pasiekus didesnę užstatymo intensyvumą. Dėl to naujakuriai skundžiasi

² <https://osp.stat.gov.lt/verslas-lietuvoje-2020/tiesiogines-uzsienio-investicijos>

infrastruktūros trūkumu ir kitais gyvenimo nepatogumais. Šiuo požiūriu tikslinga būtų keisti bendrojo plano nuostatas ir jo įgyvendinimo prioritetus.

Daugelis BP dalies „Miesto struktūros ir architektūrinės erdvės kompozicijos“ sprendinių yra nuolatinio vykdymo stadijoje, rengiant ir tikslinant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus.

Išvados:

Teigiamos tendencijos:

- Panevėžio miesto savivaldybės teritorijos erdvinės struktūros formavimo principai įgyvendinami rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus, kurie sudaro prielaidas tvarkyti miesto erdves, plėsti jų socialinių funkcijų įvairovę, kelti gyvenimo kokybę ir didinti miesto investicinį potencialą.
- Įgyvendinami bendrojo plano tikslai ir uždaviniai integruoti strateginio planavimo dokumentuose vykdant savivaldybės teritorijos naudojimo ilgalaikę strategiją.
- Stiprinamas miesto centro gyvybingumas, istoriškumo įvaizdis, įvyko miesto įvaizdžiui svarbūs teritorijų ir objektų architektūriniai konkursai, parengti ir pradėti įgyvendinti projektai: Senvagės ir Skaistakalnio parkų su prieigomis kompleksinio sutvarkymo, Laisvės aikštės su prieigomis bei autobusų stoties prieigų, Stasio Eidrigevičiaus Menų centro.

Neigiamos tendencijos:

- Vangiai vykdomas kompleksinis miesto kvartalų tvarkymas ar konversija. Prioritetas teikiamas naujai ekstensyviai plėtrai.
- Metropolinio centro plėtra neturi aiškios dominuojančios funkcinės krypties, dėl to vystymasis neturi apibrėžtumo.
- Naujos plėtos teritorijos planuojamos ir užstatomos ekstensyviai bei nekompleksiškai. Naujakuriai skundžiasi paslaugų ir infrastruktūros trūkumu. Didėja gyventojų kasdienių kelionių „centras – periferija“ skaičius. Šiuo požiūriu tikslinga būtų keisti bendrojo plano nuostatas ir jo įgyvendinimo prioritetus dėl tolimesnio miesto struktūros vystymo.

6.3. Socialinė infrastruktūra

Švietimas ir ugdymas. Mažėjant gyventojų skaičiui poreikis švietimo ir ugdymo infrastruktūrai taip pat mažėja. 2016 metais buvo 25 bendrojo ugdymo įstaigos (pradinės, pagrindinės mokyklos, progimnazijos ir gimnazijos) 2020 m. - 24 įstaigos: 1 pradinė mokykla, 1 pagrindinė mokykla, 10 progimnazijų, 8 gimnazijos. I 2016 m. mieste veikė 30 ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo įstaigų, 2020 m. - 29. Mieste taip pat yra 4 neformaliojo vaikų švietimo mokyklos ir 2 profesinio mokymo įstaigos. Gera tendencija yra ta, kad švietimo sistemoje veikia kelios privačios įstaigos ir tikėtina, kad jų daugės. Siekiant kokybiško privalomojo švietimo plėtos, jo prieinamumo didinimo už savivaldybei prieinamą kainą Panevėžio miesto savivaldybės taryba 2016 m. kovo 29 d. sprendimu Nr. 1-66 patvirtino Panevėžio miesto savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų tinklo pertvarkos 2016–2020 metų bendrąjį planą. Juo vadovaujantis atnaujinami ugdymo įstaigų pastatai, pertvarkomas jų tinklas ir vykdomos kitos numatytos priemonės.

Asmens sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų infrastruktūra. 2016 m. veikiančių sveikatos priežiūros įstaigų, su kuriomis Panevėžio teritorinė ligonių kasa yra pasirašiusi paslaugų teikimo ir apmokėjimo sutartis, skaičius 62, 2020 - 6 savivaldybės įsteigtos įstaigos ir 20 kitų sveikatos priežiūros įstaigų. Yra vykdoma bendrojo plano sprendiniais numatyta pirminės sveikatos priežiūros objektų plėtra, vystomas privačių medicinos įstaigų tinklas bei vykdoma socialinių paslaugų infrastruktūros plėtra. Šiomis priemonėmis siekiama sukurti saugų ir sveiką miestą.

Kultūra. BP sprendinių įgyvendinimas leidžia sukurti palankias sąlygas kultūros išteklių prieinamumo ir lankytojų srautų Panevėžio miesto centrinėje dalyje didinimui, kuriant atviras bendruomenines ir kultūrinės erdves: Laisvės aikštės, Nepriklausomybės aikštės ir jų prieigų viešųjų erdvių modernizavimas, kultūros įstaigų – Panevėžio miesto Dailės galerijos; Moigių namų pastatų komplekso, Juozo Miltinio dramos teatro ir

Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos modernizavimas ir paslaugų plėtra. Planuojama įkurti menų centrą pagal Kultūros ir meno valstybės investicijų programai pateiktą projektą „Stasio Eidrigevičiaus menų centro (SEMC). Projektas vykdomas.

Išvados:

Teigiamos tendencijos:

- Panevėžio miesto savivaldybėje iš principo teikiamos visos reikalingos socialinės paslaugos. Veikia švietimo, kultūros, sveikatos, socialinės priežiūros ir rūpybos įstaigos. Socialinių paslaugų infrastruktūra yra išvystyta pagal poreikį.
- Gerėja švietimo/ugdymo, sveikatos, socialinių paslaugų prieinamumas ir paslaugų kokybė.

Neigiamos tendencijos:

- Švietimo ir sveikatos apsaugos įstaigų tinklas patiria nuolatines pertvarkas dėl mažėjančio gyventojų skaičiaus ir paslaugų kokybės siekio.
- Socialinių paslaugų įstaigų tinklas neatitinka augančio poreikio.
- Nepakankama arba blogos būklės kultūros įstaigų infrastruktūra.

6.4. Gamtinis karkasas ir želdynų bei rekreacijos teritorijų plėtra

Nors daugelis numatytų BP sprendinių keitimo įgyvendinimo priemonių yra vykdoma, tačiau nagrinėjamu laikotarpiu gamtinės morfostruktūros esminių pokyčių Panevėžio miesto savivaldybės teritorijoje neužfiksuota.

Bendramiestinės reikšmės želdynai yra arba dar kuriami esamų išteklių pagrindu abipus Nevėžio upės. Tankiai gyvenamose miesto, ypač daugiabučių, teritorijose trūksta artimos aplinkos želdynų. Želdynų masyvai - parkai, skverai, aikštės, kiti bendro naudojimo želdynai jungiasi žaliaisiais koridoriais – gatvių, drenažo kanalų ir kitų vandens telkinių pakrančių želdiniais, kas sudaro miesto gamtinio karkaso struktūrą ir miesto želdynų sistemą. Plėtojant bendro naudojimo teritorijas yra išlaikomi ir formuojami ekologiniai, funkciniai ir estetiniai ryšiai, saugomi ir ugdomi vertingi želdiniai. Dauguma gamtinės aplinkos puoselėjimo klausimų yra sprendžiama vadovaujantis parengtuojų ir miesto bendrojo plano dalimi tapusiu Panevėžio miesto želdynų tvarkymo specialiuoju planu (2014.08.28 Nr.1-241). Ugdomi, plečiami ir pritaikomi rekreacijai želdynai, esantys upių ir tvenkinių pakrantėse, slėniuose, atnaujinami bendro naudojimo želdynai gyvenamuosiuose rajonuose.

Panevėžio miesto želdynai iki šiol nėra inventorizuoti, nevykdoma jų apskaita. Visas dėmesys skirtas svarbiems miestui projektams įgyvendinti: „Autobusų stoties prieigų sutvarkymas“, „Panevėžio Senvagės teritorijos kompleksinis sutvarkymas“, „J. Janonio gatvės (nuo žiedo iki Savitiškio g.) prieigų sutvarkymas“, „Laisvės aikštės ir jos prieigų kompleksinis sutvarkymas“, „Nepriklausomybės aikštės ir jos prieigų sutvarkymas“, „Viešųjų erdvių prie Bendruomenių rūmų sutvarkymas“, „Nevėžio upės ir pakrančių sutvarkymas“, „Kultūros ir poilsio parko modernizavimas“ ir kt. Įgyvendinant šiuos projektus kartu buvo įgyvendinami gamtinio karkaso ir želdynų bei rekreacijos teritorijų plėtros sprendiniai.

Išvados:

Teigiamos tendencijos:

- Dauguma gamtinio karkaso tolesnio ugdymo ir gamtinės aplinkos puoselėjimo klausimų yra sprendžiama parengtuojų ir miesto bendrojo plano dalimi tapusiu Panevėžio miesto želdynų tvarkymo specialiuoju planu (2014.08.28 Nr.1-241).

Neigiamos tendencijos:

- Esant palyginus menkiems gamtiniams ištekliams, nepakankamai tvarkomi ir plečiami želdynai periferinėse miesto dalyse.
- Neišplėtoti ir blogos būklės rekreacinių zonų ir objektų infrastruktūra. Rekreacinį potencialą turinčios miesto teritorijos yra nepakankamai integruotos į miesto struktūrą.
- Miesto želdynai nėra inventorizuoti, nevykdoma jų apskaita.

6.5. Nekilnojamojo kultūros paveldo sauga

Panevėžyje kultūros paveldo objektai susikongruija miesto istoriniame centre (išskyrus kelis objektus – Siaurojo geležinkelio komplekso dalis, malūnai ir kt.). BP sprendiniai sudaro galimybės pritaikyti miesto pavaldume esantį kultūrinį ir istorinį paveldą visuomenės kultūriniais socialiniams poreikiams. Kultūros paveldo teritorijų ir objektų tvarkyba vykdoma lokaliais, nedidelės apimties projektais, vadovaujantis nustatytais apsaugos reglamentais, siekiant išryškinti autentišką urbanistinį, architektūrinį ir puošybos charakterį, pabrėžti vertingąsias erdves ir objekto savybes.

Siekiant išryškinti istorinį Panevėžio miesto identitetą, išplaukiantį iš esamų gamtinių sąlygų, istorinės miesto plano bei erdvinės struktūros raidos, išlikusių senojo užstatymo fragmentų bei atskirų objektų architektūros charakterio, svarbu išsaugoti, trijų, Panevėžį suformavusi miestelių (Senjojo Panevėžio, Naujojo Panevėžio ir Smėlynės) branduolius, paryškinti jų istorinis charakterį.

Išvados:

Teigiamos tendencijos:

- Panevėžio miesto savivaldybė yra įsteigusi Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybą.
- Miesto centre vykdomi investicinės programos projektai atnaujina ir pritaiko miestiečių poreikiams kultūrinį ir istorinį paveldą.

Neigiamos tendencijos:

- Dalis mieste išsidėsčiusių nekilnojamųjų kultūros paveldo objektų apleisti ir netvarkomi, būta dalinio sąstingio ir trūko politinės valios skirti lėšų reikšmingų paveldo objektų tvarkybai.
- Nepakanka informacijos apie kultūros paveldo objektus, jų sklaidą. Nepakankama visuomenės edukacija kultūros paveldo srityje

6.6. Susisiekimo sistema

Panevėžio miesto savivaldybė yra svarbi Lietuvos Respublikos ir tarptautinės reikšmės kelių sankirta. Čia susikerta pagrindiniai šalies keliai, šalia yra automagistralė „Via Baltica“, miestą kerta geležinkelis ir siaurasis geležinkelis.

Panevėžio miesto savivaldybę kerta svarbūs magistraliniai (E67 Helsinkis–Talinas–Ryga–Panevėžys–Varšuva–Vroclavas–Praha, E272 Vilnius–Panevėžys–Šiauliai–Palanga–Klaipėda, A2 Vilnius–Panevėžys, A8 Panevėžys–Aristava–Sitkūnai, A9 Panevėžys–Šiauliai, A10 Panevėžys–Pasvalys–Bauskė). Mažinant tranzitinio transporto srautus per Panevėžio miestą buvo įrengtas A17 Panevėžio aplinkkelis, kuriuo nukreipiama didžioji dalis sunkiojo transporto srauto, judančio VIA Baltica.

Tranzitu per miesto centrą juda automobilių srautai atvykstantys krašto (120-Radiškis–Anykščiai–Rokiškis, 121-Anykščiai–Troškūnai–Panevėžys, 122-Daugpilis–Kupiškis–Panevėžys, 195-Kėdainiai–Krekenava–Panevėžys) keliais ir rajoninės reikšmės keliais (3001, 3005, 3006). Transporto jungtis tarp šiaurinės ir pietinės miesto dalies, į kurias įsijungia ir tranzitiniai srautai iš krašto ir rajoninės reikšmės kelių vakaruose ir rytuose, šiuo metu eina tik per miesto centrą. Bendras tranzitinis srautas iš šiaurės rytų krypties (Daugpilio, Rokiškio) miesto centre sudaro apie 10 tūkst. aut. per parą (VMPEI duomenys 2019 m.). Iš jų 7,9 tūkst. aut. per parą yra krovinių transporto srautas. Tranzitinis srautas pietryčių - pietvakarių krypties centro liestinėmis tarnaujančiose gatvėse - apie 8,6 tūkst. aut. per parą. Transporto srautai Rygos ir Rokiškio kryptimi, kurie nevažiuoja aplinkkelio, papildomai apkrauna centrinės gatves: Ramygalos, Basanavičiaus, Smėlynės, Stanislovo Kerbedžio ir kt. Miesto bendrojo plano sprendiniuose numatytos įrengti aukštos kategorijos gatvės, pajėgios priimti ir paskirstyti tokios apimties transporto srautus ir taip sumažinti triukšmą, oro taršą, pagerinti gyvenimo sąlygas miesto centre³. Dalis jų jau yra įrengtos.

³ Panevėžio miesto darnaus judumo planas. 2018 m

Suplanuota BP Panevėžio miesto urbanistinė struktūra sudaro puikias sąlygas tolesnei racionaliai ir darniai miesto susisiekimo sistemos plėtrai. Didžioji dalis Panevėžio gyventojų gyvena daugiabučių gyvenamųjų namų rajonuose, esančiuose šalia centro. Didžioji dalis darbo vietų yra miesto centre, šiauriniame ir pietiniame pramonės rajonuose. Gyventojų, paslaugų, aptarnavimo objektų, mokyklų ir darbo vietų pasiskirstymas palankus transportiniu požiūriu. Blogiausiai viešuoju transportu aptarnaujama Panevėžio periferinė zona, vienbučių gyvenamųjų namų kvartalai – šiauriniame pakraštyje ir pietiniame–pietvakariniame pakraštyje.

Modalinio kelionių pasiskirstymo duomenys 2017 m. parodė, kad miesto viduje susisiekama daugiausiai privačiais automobiliais - 59 % kelionių, 18 % - viešuoju transportu ir 20 % - pėsčiomis⁴. Didžioji dalis Panevėžio traukos objektų yra centrinėje miesto dalyje, taip pat aplink daugiabučių namų kvartalus Klaipėdos gatvės prieigose. Blogiausiai aptarnaujami miesto pietvakarinis ir šiaurinis pakraščiai – privačių gyvenamųjų namų kvartalai. Šeimoms, gyvenančioms privačių namų kvartaluose, tenka dažniau naudotis privačiais automobiliais, jų kelionės trukmė ilgesnė. Panevėžyje šiuo metu yra apie 30 kasdienio vartojimo prekių (universalijų) prekybos centrų. Apie 90 % gyventojų prekybos centrus pasiekia ne didesniu nei 1 km atstumu. Daugiausia prekybos centrų yra centrinėje miesto dalyje ir šalia Klaipėdos gatvės. Šiaurinėje Panevėžio dalyje (į šiaurę nuo geležinkelio) prekybos centrų trūksta, tačiau ir vartotojų ten yra ženkliai mažiau. Taip pat prasčiau prekybos centrai pasiekiami iš miesto pietinės dalies vienbučių namų kvartalų prie Jurgio Tilvyčio g.⁵

Panevėžio miesto darnaus judumo plane įvertinus automobilių srautus miesto gatvėse, infrastruktūros plėtos kaštus teigiama, kad maksimalią galimą naudą miesto teritorijoje gerinant transporto eismo sąlygas galima gauti pagrindinį dėmesį skiriant transporto eismo organizavimo ir valdymo sistemai gerinti, įdiegiant lanksčią srautų valdymo ir kontrolės sistemą. Vertinant gatvių tinklą pabrėžta, kad jis nėra visiškai formuotas kalbant tiek apie trūkstamų gatvių jungtis, tiek apie atskirų gatvių techninius parametrus. Miesto užstatymo intensyvumo mastai centrinėje dalyje ir jos prieigose pralenkė gatvių statybos mastus, ir tai akivaizdžiai matoma miesto plane. Miesto transporto ašimi pietų–šiaurės kryptimi reikėtų laikyti Basanavičiaus–Smėlynės gatvę, kuri tiesiogiai sujungia pagrindines gyvenamąsias vietas su darbo vietomis, esančiomis miesto centre. Vakarų–rytų kryptimi Klaipėdos, Vilniaus, Pajuostės gatvės. Šiomis gatvėmis realizuojami didesnė kasdienių švytuoklinių transporto ryšių „namai–darbas/paslaugas“ dalis⁶.

Valstybinės kelių direkcijos duomenimis 2018 m Panevėžio mieste fiksuoti 162 eismo įvykiai, o 2019 m. - 168 eismo įvykiai. Didėja žuvusiųjų ir sužeistųjų skaičius⁷. Avaringiausias yra Klaipėdos, Nemuno ir Basanavičiaus gatvės. Pažymėtinos taip pat Beržų ir Parko gatvės išsiskiriančios eismo įvykių skaičiumi 2019 m. 2018 m. Panevėžio miesto savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu patvirtinta eismo saugumo programa. Po visą miestą išsibarsčiusiose 54 perėjose numatyta įrengti greičio mažinimo priemonės, saugos salelės, kryptinis apšvietimas ir kt.. Programos priemonės vykdomos. Darbai pradėti nuo Rožių ir Marijonų gatvių.

Miestą kertančios geležinkelio linijos daro teigiamą įtaką miesto ekonominei raidai, tačiau apsunkina susisiekimą automobilių transportu miesto teritorijoje bei mažina bendrą gatvių tinklo rišlumą. Tarptautiniu mastu įgyvendinamas „Rail Baltica“ projektas sustiprins Panevėžio miesto esamos transporto infrastruktūros privalumus, paskatins logistikos paslaugų ir metropolinio centro funkcijų plėtrą. Siaurojo geležinkelio („siauruko“) infrastruktūra naudojama tik šiltuoju metų laiku kaip rekreacinis, turistinis rekreacinis objektas. Keleivių ir krovinių transportavimui nenaudojama. Taigi geležinkelis naudojamas išorės susisiekimui. Miesto vidaus susisiekimui naudojami automobilių keliai ir gatvės.

Panevėžio miesto savivaldybėje išplėtotą, atnaujinama ir toliau plėtojama dviračių takų infrastruktūra vadovaujantis Panevėžio miesto darnaus judumo planu. Vystant Panevėžio miesto gyvenamųjų teritorijų susisiekimo sistemą, siekiama suformuoti gatvių tinklą, sudarantį sąlygas racionaliai urbanizacijai ir teritorijoms aprūpinti inžinerine infrastruktūra, sukurti integruotą miesto gatvių ir užmiesčio kelių tinklą.

⁴ Panevėžio miesto darnaus judumo planas. 2018 m.

⁵ Panevėžio miesto darnaus judumo planas. 2018 m

⁶ Panevėžio miesto darnaus judumo planas. 2018 m

⁷ <https://lakd.lrv.lt/lt/eismo-saugumas/eismo-ivykiu-statistika> . Įskaitinių eismo įvykių statistika Lietuvoje 2016 - 2019 m.

Darna judumo plane detaliai aptarta automobilių stovėjimo miesto centre ir daugiabučių rajonuose problemos, parengtas veiksmų planas. Panevėžio miestas yra parengęs svarbiausius susisiekimo sistemos plėtrai reikalingus teritorijų planavimo, strateginio planavimo ir kt. dokumentus. Svarbu nuosekliai įgyvendinti šių dokumentų sprendinius.

BP sprendiniuose numatytas gatvių tinklas yra teorinio pobūdžio, ypač periferinis - suplanuotas didelio masto intensyviai miesto plėtrai keliems šimtmečiams į priekį. Šiai dienai numatytas gatvių tinklas nei periferijoje, nei centro prieigose nėra pilnai suformuotas, dėl to nepatogus ir prasilenkia su šios dienos poreikiais. BP sprendiniai, kuriems reikia didelių investicijų, nevykdomi: planuojama Pievų g., jungianti Jurginų g. su Nemuno g., įrengiant viaduką per geležinkelį; performuojama esama Žiedų g.-Topolių g.-Vaivorykštės g. sankryža; stambi žiedinio tipo sankryža ties pietiniu įvažiavimu į miestą; naujoms teritorijoms aptarnauti suformuota nauja C kategorijos gatvė su nauju tiltu per upę ir kt.. Mažėjant gyventojų skaičiui miesto urbanistinė plėtra (naujų kvartalų statyba) nėra tokia intensyvi, kaip planuota. Todėl rengiant strateginio planavimo dokumentus prioritetas suteiktas gyvenimo kokybei jau urbanizuotose teritorijose, plėtojant paslaugas, kuriant naujos kokybės gyvenamąją aplinką, tvarkant miesto želdynus, viešąsias erdves, patogų ir darnų susisiekimą. Rengiant darnaus judumo planą nustatyta, kad tikslinga ne plėsti susisiekimo infrastruktūrą, tiesiant naujas gatves ar statant tiltus ir/ar viadukus, o pirmiausia įgyvendinti priemones, skatinančias darnų automobilių eismą, taip pat susisiekimui naudoti bevariklį ir viešąjį transportą. Atitinkamai patikslinta BP keitimo sprendinių įgyvendinimo programa.

Išvados:

Teigiamos tendencijos:

- Patvirtintas 2018.07.23 Nr. 1-248 Panevėžio miesto darnaus judumo planas.
- Parengta galimybių studija „Panevėžio geležinkelio krovinių regioninio terminalo (logistikos centro prie „Rail Baltica“) įrengimas.
- Išvystytas ir tankus gatvių tinklas, kurio didžioji dalis su patobulinta kelių danga. Vykdoma miesto gatvių rekonstrukcija.
- Išvystyta dviračių takų infrastruktūra, tankus dviračių takų tinklas.
- Atlikti elektromobilių įkrovos stotelių prieigų įrengimo darbai

Neigiamos tendencijos:

- Mažėjantis viešojo transporto populiarumas ir naudojimas.
- Didėjantis automobilizacijos lygis.
- Dalies dviračių takų infrastruktūros fizinė būklė prasta ir reikalauja atnaujinimo

6.7. Inžinerinės infrastruktūros plėtra

Vandentieka, vandenvala, lietaus nuotekos. Panevėžio miesto centralizuotų vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo tinklų sistema yra gerai išplėta, užtikrina nenutrūkstamą vandens tiekimą gyventojams ir ūkio subjektams. Tiekiamo geriamojo vandens kokybė atitinka keliamus kokybinius reikalavimus (Lietuvos higienos normą (HN 24:2003) ir ES geriamojo vandens kokybę apibrėžiančių direktyvų reikalavimus). Susidarantias nuotekas Panevėžio mieste valo UAB „Aukštaitijos vandenys“ Panevėžio miesto nuotekų valykloje (Nevėžninkų kaime, Panevėžio r.). Nuotekų valykla 2000–2007 m. buvo modernizuota. Šiuo metu nuotekų valykloje nuotekos išvalomos iki reikalaujamų normų. Prie nuotekų valymo tinklų Panevėžio mieste yra prijungta apie 91,79 proc. visų miesto gyventojų.

Panevėžio miesto savivaldybės teritorijoje, vadovaujantis patvirtintu miesto teritorijos bendroju planu įgyvendinamos nustatytos vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros atnaujinimo ir plėtros kryptys. Panevėžio miesto vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano sprendiniai integruoti į miesto BP sprendinius. Numatytas plėsti vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo tinklas užtikrins 95 proc. Panevėžio miesto gyventojams centralizuoto vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo paslaugas. Vandens tiekimo ir nuotekų sistemos nuolat prižiūrimos, atnaujinamos, esant poreikiui rekonstruojamos ir plečiamos. Vykdomas projektas „Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemų renovavimas ir plėtra Panevėžio mieste ir rajone“. Projekto įgyvendinimo pradžia numatyta 2017 m.

Panevėžio mieste veikia atskiroji paviršinių nuotekų surinkimo ir tvarkymo sistema. Bendras miesto lietaus kanalizacijos tinklų ilgis siekia apie 220 km. Panevėžio miesto paviršinės nuotekos be valymo ar apvalytos daugiausiai nukreipiamos į Nevėžio upę. Pietvakarinėje dalyje paviršinės nuotekos surenkamos į Šermuto, Nendrės ir Šakinės upelius. Pietryčiuose nuotekos nukreipiamos į Žagenio upelį. Vykdoma nuolatinė priežiūra ir kontrolė. Išleidžiamų nuotekų išvalymo lygis, atitinkantis ES reikalavimus. Lietaus nuotekų surinkimo sistema nepakankamai pralaidi ir teršia paviršinius vandenį. Būtina didinti lietaus nuotekų surinkimo efektyvumą, modernizuojant ir plečiant lietaus nuotekų, kanalizacijos ir drenažų sistemas bei jų infrastruktūrą. Miesto paviršinių (lietaus) nuotekų infrastruktūros plėtrą užtikrina 2015.03.26 Panevėžio miesto savivaldybės tarybos sprendimu Nr. 1-99 patvirtintas „Panevėžio miesto paviršinių (lietaus) nuotekų infrastruktūros specialusis planas“. Vykdamas projektą „Lietaus vandens surinkimo, valymo ir nuotekų bei drenažo sistemų projektavimas, diegimas ir renovavimas“ 2014 - 2020 m. numatyta inventorizuoti paviršinių nuotekų infrastruktūrą, įrengti ir rekonstruoti paviršinių nuotekų surinkimo tinklus ir kitą susijusią infrastruktūrą, sumažinti užtvindymo paviršinėmis nuotekomis riziką ir neigiamą poveikį aplinkai bei ekonomikai Panevėžio mieste

Atliekų tvarkymas. Panevėžio miesto atliekų surinkimo ir tvarkymo sistema yra integruota į bendrą Panevėžio regiono atliekų tvarkymo sistemą. Vertinant Panevėžio mieste sudarytas antrinių žaliavų surinkimo galimybes gyventojams, galima teigti, kad yra sudarytos tinkamos sąlygos rūšiuoti ir šalinti antrines žaliavas. Parengta atliekų surinkimo konteinerių aikštelių išdėstymo Panevėžio mieste schema. Įgyvendinamas projektas „Panevėžio regiono komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra“. Įgyvendinus projektą bus pagerinta komunalinių atliekų tvarkymo sistema ir padidinti rūšiuojamojo surinkimo pajėgumai, išplečiant komunalinių atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūrą ir didinant visuomenės sąmoningumą atliekų prevencijos bei tvarkymo srityje. Mieste trūksta stambiagabaričių ir pavojingų atliekų surinkimo aikštelių. BP sprendinių įgyvendinimo programoje numatyta priemonė perkelta į kitą laikotarpį.

Centralizuotas šilumos tiekimas. Panevėžio mieste (60 % visų miesto pastatų šilumos energija aprūpina CŠT sistema). Daugiabučiai gyvenamieji namai, visuomeninės paskirties pastatai, dalis individualių gyvenamųjų namų bei prekybos ir pramonės įmonių pastatų šilumos energija šildymo reikmėms aprūpinami iš miesto CŠT sistemos. Šiluminę energiją Panevėžiui centralizuotai tiekia AB „Panevėžio energija“. Mieste yra gerai išplėtotą centralizuoto šilumos tiekimo sistemą (pav 12): didelė dalis gyventojų naudojami centralizuotai tiekiamą šilumos energiją, centralizuotas šilumos tiekimo tinklas palyginus sandarus (patiriami maži technologinio vandens nuostoliai), tačiau neefektyvus (patiriami apie 19 proc. šiluminės energijos nuostolių); naudojamas biokuras sudaro sąlygas diversifikuoti bei mažinti šilumos energijos gamybos sąnaudas ir kaštus; šilumos gamybai naudojamos energijos jėgainės naujos, modernios ir efektyvios.

Numatoma modernizuoti pasenusius centralizuoto šilumos energijos tiekimo sistemos tinklus bei didinti šilumos energijos gamybos efektyvumą remontuojant esamus arba statant naujus energijos gamybos įrenginius. Vykdomas projektas „Šilumos tiekimo tinklų modernizavimas ir plėtra“. Numatyta keisti 2015 m. birželio 25 d. Panevėžio miesto tarybos sprendimu Nr. 1-134 patvirtintus Panevėžio miesto šilumos ūkio specialiojo plano sprendinius.

Energetinė infrastruktūra: elektros energija. Elektros energijos tiekimas Panevėžio miesto gyventojams ir ūkio subjektams užtikrinamas AB „ESO“ skirstomaisiais tinklais, kuriuos Panevėžio mieste prižiūri AB „ESO“ Panevėžio regiono Panevėžio skyrius. Panevėžio mieste gaminama elektros energija (kogeneraciniu būdu) sudaro daugiau kaip 50 proc. miesto elektros energijos vartojimo poreikių, nedidelė dalis (apie 0,5 proc.) energijos gaminama iš atsinaujinančių energijos šaltinių (nuotekų valymo procesuose susidarančių biodujų). Skirstomieji elektros tinklai gerai išplėtoti, o esami galingumai nėra išnaudoti, todėl yra sudarytos geros galimybės (esant poreikiui) nesudėtingai prijungti naujus vartotojus. Panevėžio miestas aprūpinamas elektra iš keturių 110/10 kV įtampos transformatorių pastatų, nuo kurių elektra paskirstoma 10 kV įtampos tinklais. Didžioji dalis elektros tiekimo tinklų yra sukabeluota. Elektros energijos skirstymo tinklai išvystyti visame mieste, realizuojami pagal poreikius, įgyvendinami pagal finansines galimybes bei įmonių prioritetus.

Energetinė infrastruktūra: gamtinių dujų tiekimas. Panevėžio miestas yra dujofikuotas. Esama gamtinių dujų perdavimo sistema palaiko stabilų darbo režimą, užtikrina tiekimo saugumą ir patikimumą visoje miesto teritorijoje buitiniams, šildymo ir gamybos reikmėms. Magistralinis dujotiekis priskiriamas potencialiai pavojingiems įrenginiams, kurių bendrusius eksploataavimo priežiūros principus nustato Pavojingų įrenginių priežiūros įstatymas. Skirstomojo dujotiekio plėtra vykdoma pagal poreikį.

Ryšių infrastruktūra. Panevėžio mieste yra gerai išplėtotą telekomunikacinę infrastruktūrą leidžianti prisijungti prie fiksuoto ryšio tinkle praktiškai visoje miesto teritorijoje. Panevėžio mieste turi 6 pašto skyrius, vieną kilnojamą paštą (Panevėžio 1-ąjį kilnojamą paštą), 5 LP EXPRESS terminalus bei 8 „PayPost“ skyrius. Mobilaus ryšio paslaugas Panevėžio mieste teikia: Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos duomenimis judriojo ryšio paslaugas Panevėžio mieste teikia trys operatoriai: UAB "Bitė Lietuva", AB "Telia Lietuva" ir UAB "Tele2". Vystomas šviesolaidinių kabelių tinklas. Ryšių infrastruktūros plėtra vykdoma pagal poreikį.

Išvados:

Teigiamos tendencijos:

- Išplėtoti centralizuoti vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo tinklai, efektyvi nuotekų valymo infrastruktūra, tai užtikrina geriamojo vandens kokybę ir mažina aplinkos taršą.
- Gerai išplėtotą centralizuotą šilumos energijos tiekimo sistemą.
- Dideli elektros energijos tiekimo galios resursai – lengvas priėjimas naujiems elektros vartotojams.
- Išplėtotą papildanti atliekų tvarkymo sistema. Parengtas Panevėžio miesto savivaldybės 2014-2020 m. atliekų tvarkymo planas

Neigiamos tendencijos:

- Nepakankamos investicijos senstančiai inžinerinių ir energetinių tinklų infrastruktūrai atnaujinti.
- Dideli vandens nuostoliai vandentiekio ir infiltracija nuotekų tinkluose. Neišvystyta lietaus nuotekų surinkimo sistema.
- Didelis nuotekų išleistuvų neigiamas poveikis Nevėžio upės vandens kokybei, blogėjanti paviršinio vandens kokybė taps nebetinkama miesto gyventojų rekreaciniams poilsiniams poreikiams tenkinti.
- Nepakankamai efektyvus pirminis atliekų rūšiavimas (mažai išrūšiuojama pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų). Didžioji dalis komunalinių atliekų yra šalinama sąvartyne, o ne perdirbama ar kitaip panaudojama.
- Nepakankamas dėmesys atsinaujinančios energetikos plėtrai.

6.8. Prekybos centrų plėtra

Panevėžio miesto bendrojo plano BP keitimo sprendiniuose yra pateikti ir prekybos centrų išdėstymo sprendiniai bei jų schema - brėžinys. Miesto teritorija šiuo požiūriu suskirstyta į tris zonas. Nustatyti reikalavimai prekybos centrų išdėstymui, nurodyti prekybos objektų išdėstymo privalomieji reikalavimai (miesto teritorijoje), nurodant didžiausią galimą vieno prekybos objekto bendrą plotą atskirose planuojamos teritorijos dalyse. Prekybos centrų išdėstymas atitinka policentrinio miesto struktūrą, ir skatina tokios struktūros formavimąsi. Tai dera su veiksmais, numatytais darnaus judumo plane, siekiant darnaus automobilių eismo, bevariklio ir viešojo transporto plėtos.

Panevėžyje šiuo metu yra apie 30 kasdienio vartojimo prekių (universalių) prekybos centrų. Daugiausia prekybos centrų yra centrinėje miesto dalyje ir šalia Klaipėdos gatvės. Šiaurinėje Panevėžio dalyje (į šiaurę nuo geležinkelio) prekybos centrų trūksta. Apie 90 % gyventojų prekybos centrus pasiekia ne didesniu nei 1 km atstumu. Prasčiau prekybos centrai pasiekiami iš miesto pietinės dalies vienbučių namų kvartalų prie Jurgio Tilvyčio g.

Išvados:

Teigiamos tendencijos:

- Sudaryta prekybos centrų išsidėstymo schema;

- Pakankamai gerai išplėtotas mažmeninės prekybos ir maitinimo įstaigų tinklas..
- Neigiamos tendencijos:
- Mažėjantis prekybos centrų skaičius.

6.9. Žemės naudojimas ir teritorijos balansas

Miesto bendrojo plano sprendiniai nurodo miesto teritorijos funkcines zonas, kuriose nustatyta galimas žemės naudojimo tipas ir žemės naudojimo būdai bei užstatymo intensyvumo ir aukštingumo parametrai. Planuojamos funkcinėms zonoms nustatyti tvarkomieji reglamentai. Plano aiškumas ir nuostatų stabilumas suteikia daugiau galimybių ir pasitikėjimo investuotojams.

Siekiant nustatyti kaip įgyvendinami BP sprendiniai palyginami su žemės naudmenų struktūros kaita 2017 - 2020 metų pradžioje (4 lentelė). Tai, kad Bendrojo plano ir žemės statistikos duomenys nesutampa, galima paaiškinti grafinių duomenų netikslumais.

4 lentelė. Žemės naudmenų kitimas vykdant miesto bendrojo plano sprendinius 2017 - 2019 m.

	Bendras plotas ha	Žemės ūkio naudmenos	Miško žemė	Atskirieji želdynai	Keliai (gatvės)	Užstatyta teritorija	Kita žemė	Vandenių fondo žemė
2017*	5011,25	1497,03	138,28	0	315,4	2466,62	462,38	131,54
2019*	5011,24	1500,56	139,49	0	323,19	2437,37	479,13	131,51
2020*	5011,24	1444,47	143,37	0	331,36	2436,47	521,96	133,61
Suplanuota BP**	5020,6***	0	30,78	586,28	541,41	4349,11	0	99,34

Pastabos:

* Nacionalinės žemės tarnybos duomenys metų pradžiai.

** Panevėžio miesto bendrojo plano keitimo duomenys 3.2 poskyris. Teritorijos balansas.

*** Miesto bendrasis planas parengtas ir galioja Panevėžio miesto savivaldybės administracinėse ribose, kurių keisti nenumatyta. Grafiniai BP duomenys, kuriais vadovautasi skaičiuojant plotus, yra orientacinio pobūdžio. Žemės statistikos duomenys yra, remiasi kadastriniais matavimais ir yra nepalyginamai tikslesni.

Miesto BP brėžiniuose atvaizduojama projektuojama situacija, o žemės statistika fiksuoja duomenis tam tikru momentu, t.y. duomenis, kurie yra konkrečiu momentu. BP suplanuota vis miesto teritorija užstatyti ar kitai žemės paskirčiai naudoti teritorijas miesto administracinėse ribose. Todėl žemės ūkio naudmenų planuojamo laikotarpio pabaigai nenumatyta. Žemės statistika rodo, kad žemės ūkio naudmenų mažėja, tačiau ne taip greitai, kaip suplanuota. Miško žemė mieste turėtų būti verčiama miesto želdynais, kurie pritaikomi miestiečių viešosioms ir poilsio poreikiams. Žemės statistika rodo, kad procesai nėra baigti, nes miško žemės plotai nežymiai, bet padidėjo nagrinėjamu laikotarpiu. Užstatytos teritorijos plotas liko stabilus, nors BP naujos statybos plotai turėtų išaugti beveik dvigubai. Padidėję kitos žemės plotai (medžių ir krūmų želdiniai, pelkės, pažeista ir nenaudojama žemė) rodo, kad statybos vyksta, tačiau urbanizuotų teritorijų ribose. Taigi, bendrojo plano sprendiniais suplanuota kiekybinio pobūdžio plėtra, tačiau nagrinėjamu laikotarpiu miesto plėtros tendencija turėjo kokybinės plėtros pobūdį. Tai atitinka pažangias 21 amžiaus miestų plėtros tendencijas.

Išvados:

Teigiamos tendencijos:

- Bendrajame plane taikomas daugiafunkcinis teritorijų naudojimo reglamentavimas sudaro daugiau galimybių investicijoms;
- Bendrojo plano sprendiniais suplanuota kiekybinio pobūdžio plėtra, tačiau nagrinėjamu laikotarpiu miesto plėtros tendencija turėjo kokybinės plėtros pobūdį. Tai atitinka pažangias 21 amžiaus miestų plėtros tendencijas.

Neigiamos tendencijos:

- Suplanuota ekstensyvi miesto plėtra prasilenkia su realiomis miesto plėtros galimybėmis ir tendencijomis.

7. VISUOMENĖS IR INSTITUCIJŲ PATEIKTI PASIŪLYMAI

UAB "Anaris" (4 priedas) prašo, nuosavybės teise valdomame žemės sklype adresu Elektronikos g. 6, Panevėžys, sudaryti galimybes plėtoti mišraus pobūdžio gyvenamąją statybą. Prašoma sudaryti galimybes konvertuoti teritorijos naudojimą keičiant teritorijos naudojimo būdą iš visuomeninės į gyvenamąją. Teritorija yra upės vingyje, priešais Pajuosčio karinį aerodromą. Šiauriau esančiame pramonės rajone šiuo metu AAA duomenimis nėra įmonių, turinčių Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (TIPK) leidimus. Tačiau įgyvendinant teritorijos naudojimo konversijos idėją, tikslinga:

- išanalizuoti orlaivių skraidymo intensyvumą ir galimą taršą (triukšmo, oro ir vandens) Pajuosčio karinio aerodromo įtakos zonoje, siekiant suderinti veiklas;
- suplanuoti kompleksiskai (rengiant DP) visą upės vingyje esančią teritoriją derinant įvairius teritorijų naudojimo būdus, užstatymo parametrus, želdynus, viešąsias erdves, susisiekimą;
- aptarti su vietos bendruomene ir verslininkais Ekranų gamyklos teritorijos naudojimo būdo konversijos tikslingumą, kryptis ir galimybes organizuojant kūrybines dirbtuves.

Atlikus išvardintus veiksmus planuoti užduotį aktualios teritorijos bendrojo plano sprendinių korektūrai.

Vytautas J. Kriaučiūnas (5 priedas) pageidauja pakeisti BP atsisakant C1 kategorijos gatvės miesto vakarinėje dalyje. Pagal Judumo plane atliktą analizę šiuo metu BP suplanuotos gatvės įrengimui nėra poreikio, nes netoliese yra Panevėžio miesto apvažiavimas, o kitoje pusėje turėtų būti nutiesta B kategorijos Vakarinė g. Planuojamoje C1 kategorijos gatvėje artimiausiu metu nesiformuos srautai, nes šios teritorijos gyventojai yra pietiniame upės krante ir čia pasiekia jiems aktualias paslaugas. Šiauriniame krante nėra gyventojų, tik darbo vietos. Jas netoli būtų pasiekti pėsčiomis, sujungus abu krantus pėsčiųjų ir dviračių jungtimi. O miestui investuoti skatinant automobilių srautą ramiu miesto pakraščiu nėra tikslinga, kai greta planuojama pralaidi B kategorijos Vakarinė gatvė. Be to, planuojama C1 kategorijos gatvė gan ilgą laiką bus tšos tiek pietų, tiek šiaurės kryptimi. Šiaurės kryptimi tšos įrengimą komplikuoja geležinkelis, o pietų kryptimi - nėra poreikio. Šiaurės kryptimi yra keletas esamų gatvių, kurių trasas galima būtų panaudoti, tačiau pietų kryptimi - gatvės tik "popieriuje". Pažymėtina, kad miesto plėtros tendencijos (mažėjantis gyventojų skaičius, kompaktiškos plėtros poreikis ir kt.) neformuoja galimybių intensyviai miesto plėtrai pietinėje dalyje. Įrengiant šią gatvę reikėtų nemažai investuoti į 150 m. ilgio tiltą per Nevėžį, viaduką per geležinkelį ir kitą infrastruktūrą. Investicijos dėl menkai besiformuojančių automobilių srautų niekada neatsipirktų. Statant tiltą būtų nepateisinamai fragmentuota Nevėžio slėnio erdvė, gamtinio karkaso migracijos koridorius ir sumažintas jo potencialas teikti kokybiškas ekosistemines paslaugas. Taigi, visa tai, kas parašyta aukščiau, atideda šios gatvės poreikį neribotam laikui.

Panevėžio miesto savivaldybės administracija pageidavo aptarti Pietinės gatvės įgyvendinimo poreikį. Tokio poreikio pagrindimui reikėtų atlikti automobilių srautų analizę, tačiau BP stebėsenos apimtyje tokios galimybės nėra. Srautų analizė detalai atlikta rengiant Darnaus judumo planą 2017 - 2018 m. (žr. 1tomas ir 5.1 pav.). Tranzitinio transporto srautai turi galimybę ir aplenkia miestą vakarine apylanka. Vidiniai miesto srautai pasiskirsto pagrindinėse miesto gatvėse: Beržų - Alanto, Projektuotojų, Nemuno, Vakarinėje ir kt. Svarbu suformuoti tinkamų parametru B ir C kategorijos miesto centro liestines, kurios paskirstytų srautą centro prieigose ir sumažintų automobilių įtaką miesto centrui. Darnaus judumo plane pateiktas veiksmų planas, kuriame aiškiai suformuoti susisiekimo infrastruktūros tobulinimo, eismo reguliavimo prioritetai.

Tiek miesto BP, tiek Darnaus judumo plane siūloma kokybinė esamo gatvių tinklo plėtra. Nauja plėtra planuojamu laikotarpiu nėra numatyta. Pažymėtina, kad miesto BP sprendiniuose susisiekimo infrastruktūros tinklas suplanuotas neapibrėžtam laikotarpiui. Naujų gatvių - miestą juosiančių koncentrinį žiedų poreikis (viena iš jų Pietinė - Vakarinė gatvių atkarpa) gali būti pagrįstas tik miesto gyventojų skaičiaus didėjimo prognoze. Tačiau gyventojų skaičius mažėja, o miesto plėtos dėmesys jo aplinkos kokybės aspektams. Gatvių žiedų trasos parinktos neatsižvelgiant į esamų gatvių (tikrų ir "popierinių"), taip pat žemės sklypų ribas, dėl to jas projektuojant ir tiesiant sukels žemės savininkų ir aplinkinių gyventojų nepasitenkinimą. Pavyzdžiui, Pietinė gatvė galėtų prasidėti ties Norfa Ramygalos gatvėje ir tęstis Vadoklių, Garšvų ir Alyvų gatvėmis pasiekti Tilvyčio g.. Naujai tiesti reikėtų tik neilgą atkarpą iki Vadoklių g. paliečiant nedidelį kiekį sklypų. Keičiant ir/ar koreguojant bendrojo plano sprendinius tikslinga:

- peržiūrėti susisiekimo tinklo plėtos sprendinius, suplanuotus neapibrėžtam laikotarpiui ir juos patikslinti, siekiant didesnio realumo, pritaikyto konkretaus planuojamo laikotarpio poreikiams;
- tikslinant susisiekimo tinklo plėtos sprendinius prioritetą teikti naujų gatvių trasuotei esamomis gatvėmis ir/ar vietinės reikšmės keliais;
- įvertinti realius, konkretaus planuojamo laikotarpio gatvių tinklo plėtos poreikius ir investicijų galimybes.

Sauliaus Grubio (Gubojų g. 4, Panevėžys, Tel. Nr.:8-657-87788) ir 12 kitų Gubojų g. gyventojų prašymas (6 priedas). Gubojų g. gyventojai prašo atliekant bendro plano stebėseną ir specialiųjų planų keitimą, panaikinti suplanuotų perspektyvinių gatvių jungtis su Gubojų gatve, o kvartalo aptarnavimui reikalingą infrastruktūrą planuoti detaliuoju planu. Rengiant specialiuosius planus (PANEVĖŽIO MIESTO GYVENAMŲJŲ TERITORIJŲ SPECIALUSIS PLANAS; PANEVĖŽIO MIESTO (PIETINĖS DALIES) SUSISIEKIMO KOMUNIKACIJŲ SPECIALUSIS PLANAS), nebuvo įvertintas galiojantis detalusis planas ir buvo suplanuotos perspektyvinės gatvės (dabar Kmylių g., Gysločių g., Takažolių g., Šalpusnių g., Laumenių g., Raudonėlių g.) kurios jungiasi į Gubojų gatvę. Inžinerinis infrastruktūros sklypas, kuriame numatyta ir įrengta Gubojų g. yra privati nuosavybė. Gatvės įrengimas, jos tvarkymas ir priežiūra apmokama privačiomis lėšomis.

Parengti prašyme minimi specialieji planai nepanaikino detaliojo plano sprendinių, o juos integravo į Stetiškių rajono (Panevėžio miesto dalies) plėtos perspektyvą. Pažymėtina, kad vėliau rengtas Panevėžio miesto bendrasis planas ir 2016 m. jo keitimas integravo minimų specialiųjų planų sprendinius. Taigi, abiejų specialiųjų planų sprendiniai šiuo metu yra aukštesnio lygmens TPD-savivaldybės lygmens bendrojo plano sprendiniai.

Specialiais planais suplanuotos Kmylių g., Gysločių g., Takažolių g., Šalpusnių g., Laumenių g., Raudonėlių gatvės skirtos ne vien privačiuoti prie būsimų kaimyninių sklypų, bet ir tam, kad visame Stetiškių rajone ir konkrečioje jo dalyje užtikrinti gatvių tinklo rišlumą. Rišlus gatvių tinklas – geros kaimynystės, patogaus susisiekimo, saugaus gyvenimo ir infrastruktūrinio aprūpinimo sąlyga.

Atliekant BP stebėseną konstatuota, kad mažėjant gyventojų skaičiui, kintant miestiečių poreikiams, ir miesto plėtos tendencijoms, tikslinga peržiūrėti suplanuotą gyvenamųjų teritorijų, gatvių tinklo, socialinės ir inžinerinės infrastruktūros plėtrą, nustatyti aktualius prioritetus, kuriuos pajėgi įgyvendinti savivaldybė planuojamu bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo 10 metų laikotarpiu.

8. PAGRINDINĖS IŠVADOS

- Atsižvelgiant į Jungtinių tautų ir ES miestų darbotvarkės nuostatas, bei darnaus miestų vystymo rekomendacijas, šalies urbanistinės plėtos tikslus ir uždavinius, suformuluotus Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano koncepcijoje, Panevėžio miesto savivaldybės teritorijos raidos tendencijas, atnaujinamų strateginio planavimo dokumentų nuostatas nagrinėjamo bendrojo plano kokybinius trūkumus ir sprendinių įgyvendinimo eigą, siūloma keisti / koreguoti Panevėžio savivaldybės bendrąjį planą.

- Bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo programos priemonių ir Panevėžio miesto savivaldybės 2014–2020 metų strateginio plėtros plano priemonių planai rengti atskirai ir skirtingais laikotarpiais, dėl to nėra pakankamai suderinti tarpusavyje. Priemonės, kurios nebuvo įtrauktos strateginį plėtros planą, atitinkamai į veiklos planus neturi finansavimo ir yra neįgyvendinamos. Priemonės, susietos su strateginio planavimo dokumentais, yra sėkmingai vykdomos.
- Bendrajame plane ir savivaldybės strateginiame plėtros plane vienu svarbiausių tikslų dėklaruojamas Panevėžio, kaip metropolinio centro plėtra. Atitinkamai nustatyti uždaviniai įvairiose srityse plėtoti miesto funkcijas, priemonių planuose numatytos priemonės darniai policentrinio miesto, susisiekimo sistemos, inžinerinės infrastruktūros, viešųjų erdvių plėtrai, taip pat kokybinei miesto aplinkos raidai centrinėje dalyje ir jo prieigose. Bendrajame plane suplanuotų ekstensyviai urbanizuoti periferinių teritorijų plėtra (miesto administracinėse ribose pietinėje, pietvakarinėje dalyje) vystoma pavienių privačių iniciatyvų dėka ir fragmentiškai. Bendrajame plane šiose teritorijose suplanuota susisiekimo, inžinerinės ir socialinės infrastruktūros plėtra, atidedama kitam laikotarpiui. Tikslinga peržiūrėti urbanistinės plėtros sprendinius miesto periferinėse teritorijose ir nustatyti konkretaus planuojamo laikotarpio viešųjų investicijų prioritetus jose.
- Detalieji planai, patvirtinti iki 1996 sausio 1 d. nebeatitinka dabartinio teisinio reguliavimo todėl, atsižvelgiant į savivaldybės poreikius, turėtų būti keičiami arba pripažįstami kaip netekę galios.
- Dėl pietinės magistralinės B1 kategorijos gatvės, jungiančios J. Tilvyčio ir Ramygalos gatves, įrengimo rekomenduojama atlikti jos poreikio analizę bendrame miesto urbanistinės plėtros prioritetų kontekste ir galimybes panaudoti esamas gatves ir vietinės reikšmės kelius.

9. PANEVĖŽIO MIESTO KOMPLEKSINIO TERITORIJŲ PLANAVIMO DOKUMENTŲ SPRENDINIŲ ĮGYVENDINIMO STEBĖSENOS PROGNOZĖS

- Panevėžio miesto savivaldybės bendrojo plano sprendiniai iš esmės yra vykdomi ir realizuojami kiek yra realaus poreikio ir kiek tai leidžia savivaldybės resursai. Apibendrinus Panevėžio miesto savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinių realizavimo eigą galima teigti, kad motyvai dėl bendrojo plano sprendinių keitimo, tobulinimo ar revizavimo, ypač akcentuojant darnaus vystymosi politiką, yra pagrįsti.
- Priemonės, numatytos Panevėžio miesto savivaldybės 2014–2020 metų strateginiame plėtros plane, ir 2018 - 2020 veiklos plane bus įgyvendintos atitinkamu laikotarpiu.
- Atlikus bendrojo plano sprendinių keitimą, pagal šiuo metu LR galiojančias normas, patikslinus sprendinių įgyvendinimo prioritetus, susiejus juos su atnaujinamais savivaldybės strateginio planavimo dokumentais lengviau būtų juos įgyvendinti.

10. SIŪLYMAI

10.1. Dėl priemonių įgyvendinimo

- Urbanistinėje dalyje formuoti Panevėžio miesto, kaip metropolinio centro funkcijas atitinkančią miesto struktūrą, įvaizdį, architektūrinį-urbanistinį savitumą, originalumą, gyvenamosios aplinkos kokybę.
- Numatyti bendrojo plano sprendiniuose konkrečias priemones miesto teritorijų konversijai, gyvenamųjų teritorijų atnaujinimui ir vystymui.
- Peržiūrėti miesto gatvių tinklo plėtros prioritetus, formuojant perspektyvinių gatvių trasas prioritetą teikti esamoms gatvėms ir vietinės reikšmės keliams.
- Tikslinga visas Panevėžio miesto savivaldybės teritorijos bendrojo plano įgyvendinimo priemones numatyti strateginiuose planuose, kur nustatomas konkretus kiekvienos priemonės finansavimo šaltinis, terminas bei atsakingi asmenys.

10.2. Dėl priemonių įgyvendinimo plano keitimo ar koregavimo

- Panevėžio miesto savivaldybės teritorijos bendrojo plano įgyvendinimo programa ir jos priemonių planas iš dalies atitinka iškeltus tikslus, tačiau planuojant turi būti nustatyti konkretūs įgyvendinimo etapai bei nurodyti konkretūs laukiami rezultatai kartu su juos atspindinčiais rodikliais.
- Konkretūs priemonių pokyčiai turėtų būti numatyti bendrojo plano keitimo proceso metu.
- Keičiant Panevėžio miesto savivaldybės bendrąjį planą aktualu perkelti sprendinių įgyvendinimą aprašančius teiginius į sprendinių įgyvendinimo programą.
- Ateityje kaupti ir analizuoti informaciją apie Panevėžio miesto kompleksinių teritorijų planavimo dokumentų sprendinių įgyvendinimą. Stebėti ir analizuoti Panevėžio miesto teritorijos raidos tendencijas ir jų įtaką kompleksinių teritorijų planavimo dokumentų sprendinių įgyvendinimui. Periodiškai rengti Panevėžio miesto kompleksinių teritorijų planavimo dokumentų sprendinių įgyvendinimo ataskaitas.

10.3. Dėl Panevėžio miesto savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo ar koregavimo

2016 m. patvirtintas Panevėžio miesto savivaldybės teritorijos bendrasis planas ir jo 2018 m. koregavimas planuojamuoju laikotarpiu teigiamai valdė investicijas ir dalį numatytų sprendinių įgyvendino. Panevėžio miesto savivaldybės teritorijos bendrasis planas ne visai atitinka dabartinius realius miesto poreikius ir yra keistinas:

1. Panevėžio miesto savivaldybės, kaip ir visos šalies, demografinės tendencijos yra neigiamos. Tokios tendencijos verčia peržiūrėti Panevėžio miesto savivaldybės bendrajame plane numatytų sprendinių aktualumą. Rekomenduojama iš naujo įvertinti gyvenamųjų teritorijų plėtros poreikį ir galimybes stabilizuoti neigiamus demografinius procesus, pasitelkiant integruotas urbanistines priemones ir sprendimus regioniniu bei lokalinu lygmeniu.
2. Siūloma patikslinti bendrajame plane numatytų urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų, ir infrastruktūros objektų vystymo poreikį Panevėžio miesto savivaldybės teritorijoje. Nustatyti urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų prioritetines plėtros kryptis ir režimus (saugojimas, modernizavimas, konversija, nauja plėtra, rezervavimas). Kompaktiškai užstatomų teritorijų plėtra siūloma vykdyti esamų urbanizuotų teritorijų pagrindu.
3. Reikalinga patikslinti bendrajame plane numatytus sprendinius kurie yra netikslūs ar neaktualūs.
4. Keičiant bendrąjį planą būtina išanalizuoti ir įvertinti Panevėžio mieste rengtas galimybių studijas, koncepcijas ir kitus neformalius, teritorijų planavimo dokumento statuso neturinčius dokumentus.
5. Nauji pasiūlymai dėl bendrojo plano sprendinių keitimo ir/ar koregavimo, bus formuojami atliekant reikalingus tyrimus, galimybių studijas, gyventojų apklausą su tikslu surinkti informaciją apie miesto ir gyvenamųjų rajonų kokybę, būstą, socialinių paslaugų sklaidą, gyvenamąją aplinką, bendruomenių saugumą, susisiekimo galimybes, transporto sistemos įvertinimą, bendrą ir transportinį gyventojų judrumą. Suformuoti pasiūlymai padės priimti sprendimus dėl bendrojo plano keitimo ir/ar koregavimo tikslų ir uždavinių.

10.4. Kiti siūlymai, siekiant Panevėžio miesto savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo stebėsenos tikslų 2020–2021 metais

1. Tikslinga rengti Panevėžio miesto savivaldybės teritorijoje esančių kultūros vertybių apsaugos projektus, kurie padėtų telkti valstybės ir savivaldybės lėšas kultūros paveldo išsaugojimui ir įveiklinimui.
2. Keičiant / koreguojant Panevėžio miesto bendrąjį planą yra tikslinga įvertinti galiojančių žemesnio lygmens teritorijų planavimo ir savivaldybės strateginių dokumentų sprendinius, juos integruoti į Panevėžio miesto bendrąjį planą, o nebeaktualių neatitinkančių tvarios plėtros principų ar realizuotinus tolesniame periode palikti kaip rekomendacinio pobūdžio dokumentus.
3. Bendrojo plano sprendinius yra tikslinga papildyti sveiko miesto principus užtikrinančiais sprendimais – konkrečias sritis analizuojant jų atitikimo bendrosioms sveiko miesto koncepcijos nuostatomis bei konkrečiais sveiką gyvenamąją aplinką užtikrinančiais sprendimais.